

Војнопензионерске теме и дилеме

АНАТОМИЈА УМАЊЕЊА ПЕНЗИЈА

У сагледавању укупног положаја пензионера чија су месечна примања већа од просечних, веома је важно утврдити ко је све најновијим мерама Владе Републике Србије постао грађанин другог реда.

У тој у групи пензионера је, према објављеним подацима, 13,4 одсто грађана који примају пензију.

Три године су војни пензионери очекивали праведну одлуку Владе Републике Србије да се коначно укине Закон о привременом уређивању начина исплате пензије. Ако је остварена је фискална консолидација буџета, како се тврди, ако је Влада је смањила задуженост државе у иностранству, како је обзнањено јавности, ако је отворено на хиљаде радних места (чиме је остварена већа уплата средстава у Фонд ПИО), што путем медија громогласно саопштавају политичари, ако је повећана дисциплина привредних и државних субјеката у редовнијем уплаћивању средстава у Фонд ПИО, зашто онда Влада Републике Србије није вратила пензије на ниво од пре три године. Према објављеним информацијама, министарства у Влади РС остварила су значајне уштеде у трошењу буџетских средстава, многи расходи су стављени под лупу, па је део средстава остао у буџету. Плате у државном сектору враћене су на ниво од пре три године. Нечиме су сада плате и веће него 2014. године, када је започета фискална консолидација. Таман када је логичан след догађаја требало да буде укидање спорног, неправедног и дискриминаторског закона и враћање пензија на ниво од пре три године, несхватљивом и недовољно образложеном одлуком Владе Републике Србије то није учињено. Запосленима у јавном сектору биће плате повећане за 10 одсто, док ће пензије бити повећане само за пет одсто. Тиме ни из далека није враћено пензионерима оно што су зарадили током више деценија мукотрпног рада. Тиме није задовољена правда.

Данас се делу пензионера закидају месечна примања и до 22 одсто од пензије коју су имали пре три године. С правом се, онда, поставља и питање зашто су највиши носиоци власти, свако толико, захваљивали пензионерима који носе највећи терет фискалне консолидације, а при томе имају значајнија мања примања од оних који су још у радном односу. Да ли је то било из куртоазije, или су на тај начин смириване оправдане реакције оних којима се много више узима него другима, а враћа мање него другима, или је у питању неки други разлог... Свака истина кад-тад избије на видело.

Војни пензионери остали су ускраћени за објективно образложење чињенице коју је председник Србије изнео у интервјуу у емисији „Инсајдер“: како захтев за укидање спорног закона и враћање пензија на ниво из 2014. године истовремено има и значење да се осталим пензионерима смање месечна примања. Таквих је, према објављеним подацима, 86,6 одсто од укупног броја пензионера. Војни и други пензионери били би му захвални када би то појаснио, а посебно када би јавност обавестио ко је то од пензионера тражио да се грађанима трећег доба смање

пензије. Председник је, између осталог, казао да је рачуница према којој је одузман или враћан део пензије компликована и да је позната само њему и још двојици тројици људи. Верујући му на реченом, додајемо само да би засигурно било боље да је то урађено према једноставнијој рачуници која би била схватљива и милионима грађана. Насушна је потреба да се сви међусобно разумемо.

Трећи сет питања и неразумевања се односи на кумулативно повећање пензија. После повећања 1,25 па 1,5 одсто и предстојећег од пет одсто, наш председник тврди да збирно повећање кумулативно износи 8,00 до 8,20 одсто. Равнотеже ради, додајемо и другу чињеницу: на кумулативна повећања, зависно од висине пензије, примењују се и кумулативна смањења од 22, па 25 одсто. Очигледно, истина је негде на средини, па би добро било да нам је израчунају математичари и да то онда буде прецизно и неоториво.

У сагледавању укупног положаја пензионера чија су месечна примања већа од просечних, веома је важно утврдити ко је све најновијим мерама Владе Републике Србије постао грађанин другог реда. Практично у групи пензионера, према доступним подацима, 13,4 одсто грађана трећег доба је дискриминисано. Ову тешку реч употребили смо намерно да бисмо дочарали тежак положај дела пензионерске популације.

Према подацима објављеним у дневном листу „Политика“, пензије су за целу 2017. годину повећане у просеку за 16 динара, па просечна пензија у Србији износи 23.815 динара. На крају децембра прошле године, просечна пензија за све категорије пензионера износила је 23.799 динара.

Материјални положај пензионера најбоље се пресликава у поређењу са инфлацијом. Од 1. априла 2012. до краја 2015. године њихова примања нису усклађивана са кретањем инфлације. У том периоду раст цена, како пише „Политика“, кумулативно је повећан 15,6 одсто, тако да је смањена реална вредност пензија и њихова куповна моћ 10,6 одсто, а пензије су номинално усклађене само пет процената.

Номинално повећање пензија од децембра 2015. од 1,25 одсто, било је ниже од инфлације у децембру 2016. за 1,6 одсто. Номинално повећање пензија од 1,50 одсто у 2017. години, за сада је ниже од инфлације у периоду јануар-септембар, јер она износи 2,8 процената. Из ових података је видљиво да у последње две године није дошло до реалног раста пензија.

„Политика“ још пише да се пензионери слажу да је обавезност усклађивања пензија са инфлацијом основ пензијског система, те да је таква обавеза прописана и

законом о ПИО, а има за циљ да заштити вредност пензија од инфлаторних утицаја.

По члану 58. Устава Србије у изузетним околностима, као што је ратно стање, или друге претње за државу, имовина се може одузети или умањити, али се мора, по истом члану Устава, надокнадити по тржишним условима и уз краће трајање ванредних мера.

Увећањем пензија за све категорије пензионера и даље се руинира основни закон о пензијском и инвалидском осигурању, а неравномерна повећања износи пензија, неоправдано воде ка уравнотежавању. Социјална политика се води социјалним давањима, а не увећањем пензија грађанима са најнижим примањима. Свим оним што се чини, не упућује се добре поруке ни млађим генерацијама које ће тек стасати за пензију. Према ономе што се догађа са пензионерима који имају већа примања, произилази да се они санкционишу зато што су завршили факултете и друге високе школе, укључујући магистеријуме и докторате. Заправо, санкционишу се зато што имају веће пензије. Међутим, оне су заслужене!

Недавно један војни пензионер рече: „Свакога месеца умањују ми пензију за око 14.000 динара месечно, а једном годишње нам као социјалну помоћ дају 5.000 динара. Хвала им, али би боље било да ми врате оно што су узели, јер пензија је стечена имовина“.

Ових дана поново је актуелизовано питање привремености закона којим су пензије умањене великом броју грађана. У писаним медијима је споменуто и име народног посланика који је утицао да се привременост нигде не дефинише законом. Он је имао на уму да ако се раније испуне циљеви фискалне консолидације, онда не треба чекати да закон истекне да би се пензије вратиле на претходни ниво. Тачно је то да је у нацрту поднетог закона било дефинисано да његова привременост траје три године. Циљеви су, по свему судећи, испуњени пре рока, па је било време да се Закон укине. То, међутим, из незнатних разлога, није учињено. Паре од оних који имају више пензије вероватно одлазе онима који имају мање пензије, а и на плате чиновника које су сада веће за десет и више одсто у односу на ниво од пре три године.

Све наде полажу се у Уставни суд који, како је најављено, у последњем кварталу ове године треба да се изјасни по два основа: трајања привремености закона и немогућности да се поводом смањења пензија води управни спор. С нестрпљењем се очекује правда.

Звонимир ПЕШИЋ

Са састанка министра одбране са делегацијом Удружења

БРЖЕ РЕШАВАЊЕ НАСТАЛИХ ПРОБЛЕМА

Министар одбране Александар Вулин рекао је да Министарство одбране и Војска Србије чине све, и да ће у наредном периоду наставити да раде на томе, да се подигне стандард не само активних припадника МО и Војске Србије, већ и старешина у пензији, како би сви могли да осете да ту (систему одбране) и припадају

Због великог интересовања чланова Удружења и војнопензионерске популације везаном за састанак министра одбране господина Александра Вулина са делегацијом УВПС у којој су били председник Љубомир Драгањац, потпредседник Светомир Обренчевић и председник Извршног одбора ГО Зоран Вучковић, доносимо излагање председника и забелешку на основу излагања министра Вулина.

Председник Удружења Љубомир Драгањац, захваљујући министру Вулину што је упркос многобројним државничким обавезама, одвојио време да би саслушао војне пензионере, обавестио се о проблемима и помогао у решавању статусних, материјалних и других питања који тиште војнопензионерску популацију, изнео је следеће податке и оцене:

Здравствена заштита и здравствено осигурање

Припреме за доношење Закона о здравственој заштити и здравственом осигурању војних осигураника трају више година. Ова делатност остварује се по Закону који је донет 1994. године. Доношење новог закона неопходно јер се на основу поменутог закона не могу доносити подзаконска акта и правилници. Делимично смо упознати са предлогом новог Закона и мишљења смо да права не требају да се смањују. Што се проширење права на здравствено осигурање на цивилна лица запослена у МО и ВС тиче, то је прихватљиво уз одговарајуће повећање капацитета здравствених установа. Проширење права на здравствену заштиту запослених у МУП-у и другим органима безбедности је веома проблематично јер велики број тих припадника не би могло да остварује примарну заштиту у војноздравственим установама, а лечење у војним болницама за већину тих лица било би нерентабилно.

Накнаде за боловање до 30 дана и преко 30 дана и рефундација плата за официре, подофицире и војнике по уговору за период од децембра 2012. године до јуна 2017. године исплаћиване су средствима из доприноса за здравствено осигурање у износу од четири милијарде и 165 милиона динара, од чега је за накнаде за боловање до 30 дана исплаћено око 2,9 милијарди динара, што је у супротности са Правилником о платама и Законом о здравственом осигурању.

Више пута смо указивали на штетне последице оваквог решења и да због тога постоје велики проблем у снабдевању лековима и санитарним материјалом. Ваш претходник нам је обећао да се у 2018. го-

дини неће тако поступати, па молимо да се то испоштује. Сматрамо да у наредном периоду треба направити динамику враћања средстава која су дата за исплату боловања до 30 дана.

Снабдевање лековима из војних апотека потпуно је обезвређено. Реализација по рецептима износи око 10 одсто, па су војни пензионери упућени на набавку лекова у цивилним апотекама који су за 10 – 15 одсто скупљи у односу на лекове из војних апотека.

Исплата путних и других трошкова преко Фонда за СОВО војним пензионерима је у великом закашњењу, чека се дуже од три месеца а у питању су значајни износи који се издавају од редовне пензије.

Неопходно је стручним усавршавањем кадрова и опремањем обезбедити да здравствена заштита не заостаје у односу на цивилне здравствене установе, а системом плата спречити одлазак најстручнијих кадрова.

Стамбено обезбеђење војних пензионера

Стамбено обезбеђење за 8.718 војних пензионера и даље је нерешив проблем. Скоро сваки четврти војни пензионер нема решено стамбено питање а њих 4.221 или сваки девети нема никакав стан. У неусловним војним објектима и војним хотелима, више од двадесет пет година, станује око 900 породица.

Управо због оваквог стања са великим задовољством примљена је Ваша најава да ће се у наредном периоду тај проблем решити изградњом 30.000 станова.

Више пута смо предлагали да се одлукама о додели станова по групама обезбеди да станове добијају лица са приближно истим бројем бодова, без обзира којој групи припадају. Досадашње одлуке о додели станова по групама то нису обезбеђивале и биле су на штету војних пензионера. Припадајући стан војни пензионер не добија иако има и до 30 бодова више у односу на професионално лице. Очекујемо да ће у будућем периоду станове добијати лица која имају највише бодова.

Реализација уговора између МО и Републичке дирекције за имовину Р. Србије по коме је град Ужице за објекте „Клуб Војске“ и касарну „4.јули“ требало да изгради до краја 2016. године 118 станова, у великом је застоју. До сада је предато само 10 станова, што код војних пензионера изазива велико незадовољство јер су се надали да ће уговор бити у потпуности испоштован.

Најављена размена власништва у Новом Саду и Крагујевцу није реализована. Молимо да се тај процес убрза јер би се на тај начин стамбено решио велики број војних пензионера.

Откуп неуређених станова је неповољан и сматрамо да треба да се цена откупа умањи за део трошкова уређења.

Покренути проблеми око становања у Спортском рекреативном центру „Сурчин“ и плаћање високих комуналних трошкова у касарнама у Новом Саду још увек нису решени. (Азбестно насеље, насилно усељен велики број лица, трошкови струје и воде од 20.000 -30.000 хиљада).

Иницијатива за враћање ПИО војних осигураника у Фонд за СОВО

Систем СОВО који је обухватао, пензијско инвалидско и здравствено осигурање, стамбено обезбеђење и социјалну заштиту интензивно је нарушаван и разграђиван у периоду од 2007 до 2012. године. Законом о Влади 2007. године СОВО је стављено у надлежност Министарству за рад и социјалну политику, али то никада није реализовано. Разбијање је настављено изменом појединих чланова Закона којим се регулише начин усклађивања пензија тако да се то не остварује у односу на плате професионалних лица већ у складу са Законом о ПИО Р. Србије. Оваквом изменом у врло кратком времену дошло је до великих разлика у износима пензија за лица истог чина и положаја само у различито време пензионисаних. Коначно разбијање система СОВО завршава се одласком ПИО из Фонда СОВО у Републички фонд за ПИО и изменама Закона о пензионисању професионалних војних лица.

Данас није прилика да се по овом питању води шира расправа али желимо да се овај проблем разрешава кроз формирање једне студијске радне групе која би сагледала садашње стање пензијског и инвалидског осигурања и предложила доношење новог Закона о социјалном осигурању војних осигураника.

Подршка МО у решавању текућих проблема

Закључцима Владе Р. Србије од 2015. до 2017. године војним пензионерима омогућена је једнократна исплата разлике пензија, што је огромна већина и остварила. Међутим око 3000 војних пензионера и наследника то право није остварило због неажурности судова, нерешеног наследства, болести и др. Удружење је достави-

После размотрених проблема војних пензионера, преостаје да се у наредном периоду приступи њиховом решавању

по захтев Министарству за рад да се та могућност продужи и током 2018. године, па молимо Вашу подршку.

Тренутно највеће незадовољство код војних пензионера изазива примена Закона о привременом начину исплате пензија којим је обухваћено 96 одсто корисника војне пензије. Очекивали смо да ће то бити укинута после три године, како је било у нацрту закона, али изгледа да ће то бити трајна мера. Сматрамо да нема оправдања ни законитости за такво поступање и тај закон треба одмах укинути.

Почетком године покренули смо иницијативу за доношење Закона о допуни Закона о порезима на употребу, држање и ношење добара којим би се војни пензионери ослободили плаћања пореза на оружје које су купили по одлуци савезног секретара за народну одбрану од 25. 9. 1973. године. Нашу иницијативу за измену тог закона Министарство финансија је прихватило, али још увек није ништа конкретно урађено. Молимо Вашу подршку да се покрене процедура за измену тог Закона.

Скоро у свим градовима наше општинске и месне организације имају проблема по питању простора за рад. Веома смо заинтересовани да нам се издају простори у стамбеним зградама који дуже времена нико не користи. За те просторе спремни смо да плаћамо комуналне трошкове и да их напустимо по захтеву МО.

На изузетан одјек и подршку војнопензионерске популације наишле су Ваше одлуке и залагање за снажење Војске Србије и система одбране.

Ваше присуство и обраћање старешинама ратне Команде 3. армије у Нишу, откривање споменика народном хероју мајору Милану Тепићу и предавање на Војној академији генерала Лазаревића и других ратних команданата о одбрани од агресије НАТО-а и терориста на Косову и Метохији 1998 – 1999. године представља значајан фактор у односима високих државних функционера према браниоцима отаџбине.

Хвала Вам што враћате веру у старешине које ничим нису обрукале свој народ, државу и узвишену професију.

Вама, Министарству одбране и Војсци

Србије желимо пуно успеха у јачању система одбране и Војске Србије.

Из обраћања министра Александра Вулина

Министар одбране Александар Вулин рекао је да Министарство одбране и Војска Србије чине све, и да ће у наредном периоду наставити да раде на томе, да се подигне стандард не само активних припадника МО и Војске Србије, већ и старешина у пензији, како би сви могли да осете да ту (у систему одбране) и припадају, да ће држава увек бити на њиховој страни и да ће им се наћи у помоћи.

У одговору на постављена питања о Закону о здравственом осигурању и здравственој заштити војних осигураника, министар Вулин је изложио да је Закон у припреми, да се у његовом нацрту неће мимоићи став и мишљење војних пензионера, а да се у коначној верзији неће умањити права војних осигураника, већ и могућност за проширење права. Рекао је и то да се разматра могућност да се овим законом обухвате и припадници МУП-а и БИЕ, али је то још у разматрању и да је дискутабилно јер пензионери та два државна подсистема нису уплаћивали у војни здравствени фонд.

Што се накнаде за боловање професионалних припадника тиче, министар се сложио да се та исплата не врши у складу са законом, па за боловање до 30 дана треба средства да обезбеди послодавац. Вулин је рекао да ће се заложити да се то у наредном периоду превазиђе.

Посебно је нагласио да неће бити несташнице лекова у војним апотекама, јер је из буџетске резерве обезбеђено 400 милиона за њихову набавку. Упознат је са проблемом око новчаних издатака у вези са набавком лекова у цивилним апотекама, те да ће се у наредном периоду ићи у јавну набавку заједно са РФЗО, што је исплативије.

У вези са кашњењем надокнаде путних трошкова залечење ван места боравка КВП, одговор је пружио директор Фонда за СОВО, нагласивши да је проблем код команди гарнизона, који уместо да налоге на исплату одмах достављају Фонду за СОВО, задржавају их по два до три месеца, а

да се тренутно обрађују налози из септембра. До краја године, како је речено, биће исплаћени сви заостали дугови. Министар је наложио директору Фонда за СОВО да припреми допис према свим командама гарнизона за брже достављање налога.

Држава ће финансирати 30.000 станова

У погледу стамбеног обезбеђења, министар Вулин је у потпуности упознат са свим проблемима и пренео делегацији Удружења да ће се врло брзо отпочети са реализацијом изградње 30.000 станова, који ће бити опредељени за Војску, МУП и БИА. Станове ће финансирати држава.

Поред проблема за 118 станова у Ужицу које локална самоуправа треба да преда МО, по основу размене власништва за Дом ВС и касарну у Крчагову, навео је да је исти проблем и у Нишу, где је на рачун земљишта око аеродрома и локације у центру града још ништа није урађено и да ће се у том правцу реаговати. Такође је нагласио да је велики проблем у решавању стамбених потреба у Крагујевцу, Крајеву, Нишу и Новом Саду. Наговестио је и изградњу станова у Ваљеву.

Од новосаграђених станова у наредном периоду поделиће се 12 станова у Н. Саду и Београду - на Бежанијској Коси завршава се још око 40 станова. До краја године ће бити понуђено око 200 неуређених станова за поделу.

Ситуација по питању коришћења станова у насељу Сурчин је министру позната, са нагласком да има доста породица који објекте користе легално, али и оних који су усељени нелегално, а да већина њих углавном не плаћа накнаде за становање, што је противправно и противзаконито.

Што се војних пензионера који још увек нису (због судских пресуда) наплатили заостали дуг преко Фонда ГИО тиче, министар Вулин ће се заложити код министра за рад, запошљавање и социјалну заштиту да се рок продужи и у 2018. години.

Током састанка било је речи и о доношењу прописа о усклађивању разлике у пензијама за лица истог чина и положаја који су пензионисани у различито време и по различитим прописима, о укидању Закона о привременом начину исплате пензија и покретању иницијативе за враћање пензијског и инвалидског осигурања војних осигураника у Фонд за СОВО.

Простор за рад Удружења

По питању ослобађања плаћања пореза за наоружање, министар подржава захтев УВПС и војних пензионера, али то није у његовој надлежности, већ Министарства за буџет и финансије.

Министар је сагласан да се простори у власништву МО могу дати на коришћење Удружењу војних пензионера, то јест општинским и градским организацијама, уз одређену новчану накнаду. Сагласан је да тамо где има слободних простора који су у власништву МО, могу се дати Удружењу војних пензионера за коришћење Општинским организацијама уз одређену новчану надокнаду.

Министар Вулин је нагласио да ће се 4. децембар обележавати као Дан ветерана, учесника свих протеклих ратова, а да ће се у Ратној сали Генералштаба ВС исписати имена палих бораца у протеклим ратовима, као захвалност и сећање на пале борце у одбрани отаџбине.

Из нишке организације војних пензионера

ДОБРИМ ДЕЛИМА СТВАРАЈУ СВОЈУ ИСТОРИЈУ

Скуп официра и подофицира у пензији била је прилика да се подсети на пређени пут у којем су стрпљиво и предано градили своју организацију, да одају захвалност прегаоцима и друже у дану испуњеном културом и забавом. Та организација је у Србији позната по посвећености и правно-административној и другим видовима помоћи члановима

Скупови нишких војних пензионера традиционално су добро посећени

Поводом 24 године од настанка, у Великој сали Дома ВС У Нишу 26. октобра одржан је свечани скуп организације војних пензионера у том граду. Међу гостима су били председник Скупштине града Раде Рајковић, председник УВПС Љубомир Драгањац, изасланик команданта КоВ потпуковник Зоран Андоновић, представник 3. бригаде КоВ потпуковник Едуард Маркота, представник Мешовите артиљеријске бригаде мајор Предраг Ранђеловић, представник 3. центра ВБА потпуковник Сергеј Перовић, представник Одељења примарне медицинске заштите (ВМЦ) др Зоран Божиновић, представник хора „Учитељска Лира“ Рада Лазаревић, генерали у пензији Божидар Божић и Мирко Стачевић, бивши председници Гр.орг. УВПС Ниш Божидар Ђокић и Обрад Миленковић и представници нишке Подружнице Клуба генерала и адмирала, Гр.Од. ОРВС, Гр.Од. СУБНОР-а, Гр.Од. и Окружног Од. Савеза потомака ратника 1912-1920, Друштва за неговање слободарских традиција народа Србије, Удружење бораца рата 1999. г, Удружења писца „Чегар“ и други.

Пошто је подсетио да је седница оснивачке Скупштине нишке организације УВПС одржана 29. октобра 1993. године, уз присуство 800 делегата, председник те организације мр Милутин Пантелић је рекао да данас Градска организација, након одређених спајања месних организација, обухвата 12 месних организација, а и придружене колективне чланове: Подружницу Клуба генерала и адмирала и Удружење пензионисаних летача и падобранаца. Градска организација „покрива“ пет градских општина, а и општине Гаџин Хан и Сврљиг.

Остаће трајно записано да је све припреме за оснивање организације пре 25 година обавио је Иницијативни одбор са Драгољубом Лазићем на челу, који је потом изабран за првог председника Градског одбора.

Градска организација, у актуелно време, једна је од највећих у Србији, а са поносом можемо рећи, да смо први у погледу пружања помоћи војним пензионерима у остваривању њихових права, из свих области, од управних и парничних поступцима, преко стамбених питања до здравственог обезбеђења и других области.

Многима се не зна адреса

УВПС је једно од најорганизованијих и најбројнијих удружење у земљи. Многи су нас нападали и покушавали да нас прикажу у негативном светлу, али у томе нису успели, јер је Удружење стабилно, организовано и са великим успехом пружа максималну помоћ својим члановима, истакао је Пантелић.

Говорећи о популацији пензионисаних официра и подофицира он је рекао да су војни пензионери високообразована категорија и нема ниједног са образовањем нижим од средње стручне спреме. По правилу имају велики број премештаја, због чега су многе супруге остале без посла и више се нису запослиле а многа деца нису завршили жељену школу. У кризним ситуацијама, официри и подофицири (сада војни пензионери) били су у првим борбеним редовима, многи су рањени а доживели су велике стресове и болести, велики број их је без стана (бескућници). Да су цео радни век провели у једном месту, и сваки дан зидали по једну циглу – данас би им кућа била саграђена. Многима се не могу утврдити адре-

се јер су отишли тамо где је најјефтиније за становање. Нуди им се кредит од 20.000 евра и то врло тешко и споро, а за то могу да купе пола гарсоњере, па су принуђени да по селима купују старе куће, како би колико-толико решили стамбено питање.

–Ми ћемо своја права остварити било како, јер не тражимо оно што нам не следује, премда покушавају да нам што мање дају. Када нам нешто треба узети, ту је држава широке руке, а када треба да да, то избегава на сваки начин. Највеће закидање учињено је са пензијама, мада је то стечено право, које не би смело да се дира. Али ко нас пита за то?

По свему судећи, главни терет економске кризе подносе пензионери. Да управо они који су стварали ово друштво, а дошли су неки „клинци“ и неке странке које су све то разориле. Доста њих се енормно обогатило на такозваним приватизацијама, па су сад опет пензионери главне жртве економског опоравка земље.

Потом је председник Пантелић таксативно навео у чему су све војни пензионери ускраћени у протеклом периоду. Такође је побројао шта је све УВПС предузело за враћање законом утврђених права и где се све јављају проблеми. Закључио је констатацијом да је тужно што су војни пензионери напосто принуђени да ту же државу.

Стамбено питање војних пензионера, како се чуло, не помера се ни за милиметар. Само се нуде неусловни станови. У Нишу

их има само два. У таквом су стању да имају само голе зидове, а ако их неко прихвати и уложи не баш мала средства за уређење, приликом откупа му се то не признаје.

–Шта нам сада највише треба? Одговор је: здравље. Године пролазе, а терет тешког рада и службовања све више стиже на плату. У условима садашњег стања у друштву и здравље је тешко. Наша предност је у томе што је у нашем граду Војна болница, са којом имамо сарадњу какву нема ниједна градска или општинска организација УВПС. Покренули смо многе иницијативе, али нам се на многим правцима као препрека појављује новац. Када поставимо питање зашто се од доприноса за здравство исплаћују боловања професионалних припадника ВС и МО до 30 дана, кажу нам да тако мора и да је то привремено, а болест није привремена и неће да чека, наводи Пантелић.

Војну болницу ојачати и кадровски и опремом

Стање у Војној болници у смислу расположивог кадра и опреме, према његовим речима, није онако какво би требало да буде и тамошњи припадници добијају само обећања, док се на другој страни, у институцијама цивилног здравства, улажу огромна средства, запошљавају нови лекари, а то не важи и за Војну болницу. Реч је о најстаријој здравственој институцији, која ће

Љубомир Драгањац, Станко Боснић и мр Милутин Пантелић

Мешовити хор „Учитељска лира“ био је издашно награђен аплаузима присутних

идуће године обележити 140 година од формирања. Ред би био да се ојача. И кадровски и опремом.

-Знам да вас интересује шта је са повећањем пензије по основу бенефицираног радног стажа. И ту нам ништа не иде, јер на свим нивоима надлежне државне институције доносе негативна решења, укључујући и Управни суд. Уставни суд, коме су упућене жалбе, још се није изјаснио. Ми смо ту да вам пишемо захтеве, жалбе и тужбе, и то без икакве накнаде. Немојте да Вам нико одређује адвокате, јер имате лоше искуство са њима. Ви сте школовани и умни и у овим поступцима, уз нашу помоћ, можете све да решите без адвоката. Укључите се у наше излете, јер је то лек за душу, казао је Пантелић.

У завршници обраћања председник нишких војних пензионера предочио је присутнима да време које долази не нуди мед и млеко, већ тражи одрицања. Зато је задатак Удружења да пружи максималну помоћ својим члановима. То се и чини од Главног одбора до градских и општинских одбора. Тако на пример Главни одбор за помоћ најугроженијим члановима издава 40 одсто од чланарине. Та средства се деле праведно по посебном правилнику.

Честитајући нишким војним пензионерима 24 године постојања и успешног рада, председник УВПС Љубомир Драгањац нагласио је да та организација, због људи којима се предано помаже, заслужује највиша признања, а она управо долазе од оних којима је пружена помоћ.

-Много пута сам рекао да је ваша организација једна од најбољих међу 50 општинских и градских организација у Србији.

Своје обраћање председник Драгањац је

усмерио пре свега на оно шта треба чинити да би пензионерима било још боље.

-Морамо да се изборимо да се што пре донесе закон о здравственом осигурању који већ две-три године чека да дође на ред. Целокупно здравство у систему одбране поклања се закону из 1994. године. Он је у много чему превазиђен. Представља кочницу за доношење подзаконских аката да нам здравствено обезбеђење буде успешније. Залажемо се да се број осигураника евантуално повећа (МУП и БИА) веома опрезно и никако у условима ако остану досадашњи капацитети и опрема. Тим законом треба да се санкционише како се троше средства за те намене. Од децембра 2012. до 2017. године из доприноса за здравство за боловања је издвојено 4,100.000 динара. Од тих средстава се плаћају боловања до 30 дана. Нико тако у Србији не ради. Правилником о војним платама регулисано је да се за те намене издавају средства из буџета. Од тих средстава се набављају лекови и санитарски материјал, нагласио је Драгањац.

Од осам рецепата само два лека

Како ствари стоје, војни пензионери не могу да буду задовољни обезбеђењем лековима. Због тога што медикамената није било у војним апотекама, цивилним апотекама ове године плаћено је 800 милиона динара. Дешава се да од осам рецепата здравствени осигураник добије лекове на само два. Осталих шест мора да потражи у некој од цивилних апотека

-Велике обавезе имамо у области стамбеног обезбеђења. Изузетно нас је обрадовала вест да ће се за потребе Војске Србије (МО), МУП-а и БИА у наредном периоду

градити 30.000 станова. Лепа вест коју дуго очекујемо, само да изградња почне. Огроман број пензионера чека на стан по 25 година и више. Садашње расподеле станова, по групама а према одлукама надлежних старешина, су на штету војних пензионера. Догађа се да неко добије стан, а има 600 бодова, док они са 650 бодова и више остану и даље на листама без крова над главом. Тиме нису задовољни војни пензионери, јер су најчешће они оштећени, подвукао је Драгањац.

У Ужицу су, на пример, продати касарна и Дом ВС, зашта је град требало да обезбеди 118 станова, а до сада је војним органима предато само 10. Слична је ситуација у Крагујевцу. У центру града је локација у главништву Војске са 14 хектара. Тамо је и Дом војске који може да се преда локалној самоуправи, а да се за узврат добију станови или новчана средства за стамбену изградњу.

-Не би требало да 20.000 активних припадника и војних пензионера без станова изградњом 30.000 станова не реше своје питање.

Бивша власт је дубоко оштетила војно-пензионерску популацију. Чинила је све да промене буду на штету војних пензионера. Само за неколико месеци створене су велике разлике у висини пензија за исти чин, положајну групу и радни стаж. Удружење је упозоравало надлежне да не урушавају систем који је формиран 1973. године, успешно је функционисао и без примедби. Од првог дана заговара се насушна потреба да се ПИО врати у Фонд за СОВО.

-За нас је изузетно важно да се укине Закон о привременом уређивању начина исплате пензија. Издржали смо то и не могу да кажем да смо спремни да издржимо још неко време. Треба неко да нам каже докле ће та привременост да траје. У нацрту тог закона било је регулисано да траје до краја 2107. године, али је избачена одредница под изговором да ће непопуларни закон можда и раније да се укине. При томе је важно да не сме да се руши основни закон.

Од надлежних непрестано захтевамо да се сви проблеми решавају. Зар војни пензионер да заврши живот а да није решио стан, нагласио је Драгањац.

У културно-уметничком програму који је осмислио пуковник у пензији Мирослав Бакрач учествовао је мешовити хор „Учитељска лира“ под диригентском палицом професора Бранислава Пешића. Реч је о хору који постоји већ 20 година, са више од 300 наступа у земљи и иностранству. Препознатљив је по богатом репертоару староградских, патриотских, духовних, италијанских, руских и других песама. Бакрач.

Најзаслужнијим појединцима и установама потом су уручена признања организације. Највишим признањем повељом УВПС награђени су Радосав Тодоровић, Станко Боснић, Доброслав Милић и Душко Ђенић. Плакета УВПС припала је Стеви Јакшићу, Народним новинама, Илији Лилићу, Герентолошком центру Ниш, Удружењу писаца Чегар, Слободану Јанковићу и Мирославу Михајловићу. Захвалнице су подељене: Миленку Аћимовићу, Ради Лазаревићу, Јорданки Лакићевићу, Небојши Живковићу, Слободанки Каурин и Удружењу нишких домаћица и домаћина. Књигама су награђени Светислав Младеновић и Мара – Ратка Михајловић.

3. Пешић

Дан ВМЦ Нови Сад

НАЈБОЉИ КАД ЈЕ НАЈТЕЖЕ

Министар Вулин истакао је бригу државе о статусу пензионисаних генерала

Састанак министра одбране са делегацијом Клуба генерала и адмирала

ПОДРШКА ЈАЧАЊУ ВОЈСКЕ

Министар одбране Александар Вулин састао се 1. новембра са представницима Клуба генерала и адмирала Србије, са којима је разговарао о могућностима даље подршке Министарства одбране и Војске Србије, раду тог удружења и актуелним статусним питањима некадашњих припадника војске.

Министар одбране истакао је да Министарство одбране води рачуна и о пензионисаним припадницима војске и да ће се са бригом о стандарду наставити и у будућности.

„И ви сте део наше војске, јер сте својим радом на високом дужности допринели да она буде оно што данас јесте и ми желимо да ту припадност осећате и даље, као и бригу државе о вашем статусу“, истакао је министар Вулин.

Он је исказао спремност за даљу сарадњу са тим удружењем у свим сегментима за које је неопходна подршка Министарства од-

бране, нагласивши да је досадашња сарадња била успешна.

Представници Клуба генерала и адмирала Србије захвалили су министру Вулину на разумевању и подршци коју Министарство одбране пружа активностима Клуба. Они су истакли и да препознају бригу државе и да ће најављене мере повећања пензија утицати на побољшање стандарда пензионисаних припадника војске.

Такође, представници Клуба упутили су похвале и када је реч о опремању војске новом опремом и наоружањем, истичући да подржавају јачање Војске Србије и да такав помак сведочи о озбиљности државног руководства, које је и испунило оно што је било обећано.

На састанку је предложено да се компетентна лица из састава Клуба укључе у расправу у вези са Стратегијом националне безбедности.

Расподела станова

НАДА ЗА БЕСКУЋНИКЕ

На основу акта Управе за традицију, стандард и ветеране од 10. 8. 2017 г, донета је Одлука о расподели станова у закуп на неодређено време која је ступила на снагу 26. 10. 2017 г. са пресеком стања од 15. 9. 2017 г.

По тој одлуци Стамбени орган МО поделиће укупно 74 стана од чега је за КВП одређено 28 или 38 одсто станова.

У Београду ће се поделити 52 стана, од чега је за КВП донета Одлука да се додели 22 стана:

Пензионисним официрима 14 стана (једна гарсоњера, један једноособан, један двосо-

бан, један двоипособан, један трособан и девет троипособних).

Пензионисаним подофицирима додељено је 5 станова (једна гарсоњера, један једноособан, један двособан, један трособан и један троипособан).

Пензионисаним цивилним лицима додељена су 3 стана (једна гарсоњера, један једноособан и један троипособан).

У Зрењанину: један двособан стан биће додељен групи пензионисаних подофицира.

У Крушевцу од 11 станова КВП, биће додељена 4 стана (два двособна у групи пензионисаних официра и два двособна стана групи пензионисаних подофицира).

У Суботици ће једна гарсоњера бити додељена пензионисаном цивилном лицу.

Извршни Одбор ГО УВПС

Свечаном академијом у Мостер центру Новосадског сајма обележен је 11. новембар, Дан Војномедицинског центра Нови Сад и 231 година постојања Војне болнице у Новом Саду.

Том приликом, министар одбране Александар Вулин изјавио је да је у систему војног здравства 3.800 припадника који у току једне године збрину више од 115 хиљада војних осигураника и преко 300 хиљада цивилних осигураника.

Војно здравство је један од најзначајнијих делова система Војске Србије и свакако да систем наше одбране не би могао да се замисли без ових људи. Ово су добри и вредни људи, то су људи који самопрегорно и самопожртвовано дају све од себе да би свакоме, без обзира да ли је војник или цивил, било боље, рекао је министар одбране захваливши медицинарима на њиховом преданом раду.

Он је истакао да ће систем војног здравства бити унапређен, да ће се набављати нова опрема као и да неће бити несташнице лекова, да ће војни осигуранци увек бити збринут и на првом месту.

Трудићемо се да посебно наше војномедицинске центре ојачамо и оснажимо, између осталог да бисмо помогли да наши осигуранци тамо где живе имају најбољу могућу заштиту. Наставићемо да се боримо и да законским решењима, на првом месту мислим на Закон о Војсци Србије, значајно побољшамо њихов положај, рекао је министар Вулин.

Министар је похвално говорио о раду војних медицинара:

Кад наиђу тешка и претешка времена ви будете први који дођу тамо на место од кога свако окреће главу и напуните очи ужасима које само људи могу да учине једни другима. И када будете тамо не питате чије то дете лежи у прашини и крвари, не питате како се зове та жена која је позвала у помоћ, нема времена да препознате име, презиме, веру или нацију оног ког сте управо извукли испод кише метака. У тешким и претешким временима ви будете тамо где људи пате, зато вас људи и воле и цене. Увек се може наћи неко ко зна више и који је учио дуже, али је тешко наћи неког ко се толико пута суочио с оним што човек може човеку да учини. Ја зато од вас тражим да личите на себе

какви сте били у оним тешким, претешким временима када је требало ићи тамо где људи пате, где умиру најмлађи, где не стају најбољи, да се не промените и да будете достојни те успомене, рекао је министар одбране честитајући присутнима празник.

Начелник Војномедицинског центра Нови Сад пуковник Братољуб Бркљача истакао је да је ВМЦ Нови Сад значајан зато што је једина стационарна војна установа у Војводини.

Увек смо били на првим линијама, увек смо први збрињавали рањенике, подједнако се бринули о заробљеницима као и о својим рањеницима. Први смо организовали изолатор за оболеле од птичјег грипа за време Егзита, а за непун сат смо прихватили хируршке пацијенте из Срема за време поплава, рекао је пуковник Бркљача нагласивши да је ВМЦ Нови Сад увек спреман и способан да буде тамо где треба.

Он је нагласио да ВМЦ Нови Сад ради и за цивиле већ шесту годину, да се налази у мрежи здравствених установа Аутономне покрајине Војводине а да ће се од 1. јануара и званично звати Војна болница Нови Сад и бити наставна база Медицинског факултета Нови Сад.

Свечаној академији присуствовали су и командант Прве бригаде Копнене Војске бригадни генерал Жељко Петровић, градоначелник Новог Сада Милош Вучевић, покрајински секретар за здравство др Зоран Гојковић, представници Министарства одбране и Војске Србије, представници црква и локалне самоуправе и бројни гости.

Историјат Војне болнице у Новом Саду тесно је везан за историјат Петроварадинске тврђаве. Само неколико година после отварања Берлинске шарите, најстарије војне болнице на свету, указом цара Јосифа Другог, 1786. године, француски самостан из подграђа Петроварадинске тврђаве претворен је у војну болницу, тада једину и овом делу Европе. У 19. веку дозидани су поједини објекти, а после Првог светског рата урађено је веће реновирање. Од 1952. постаје Војна болница подручја Новог Сада, а од 1984. године носи садашњи назив- Војномедицински центар Нови Сад.

Седница годишње Скупштине Општинске организације Крушевац

РАДОМ ИСПИСАЛИ ДОБРЕ РЕЗУЛТАТЕ

Састанак је био прилика да се о свему отворено разговара

У препуној сали дидактичког кабинета, у крушевачкој касарни „Цар Лазар“, 5. октобра одржана је седница редовне годишње Скупштине УВПС Крушевац, на којој су сумирани резултати рада и одређени плански задаци за наредни период.

Скупштину је отворио председник Гр.Орг Душан Самарџић и том приликом поздравио госте: председника УВПС Љубомира Драгања, председника ИзОд Зорана Вучковића, команданта Гарнизона Крушевац и Расинске бригаде пуковника Сретена Зафировића, представника 246. батаљона АБХО мајора Небојшу Марковића, представника Центра АБХО потпоручника Момира Ковачевића, представника 4. групе Фонда СОВО Зорана Јанићијевића, председника Градске организације РВС Слободана Лазића, председника СУБНОР-а Крушевац Илију Омића, представнике Градске организације УВП Краљево Радула Стаматовића и Јована Симића, поверенике за општине Брус, Варварин и Трстеник и представнике средстава јавног информисања.

Подносећи Извештај за једногодишњи период, председник Самарџић је веома сажето представио бројне активности. Тежиште рада Гр.Од УВП Крушевац било је усмерено на реализацију задатака из домаћих статусних, социјалних и здравствених проблема, као и пружању помоћи КВП на остваривању права која по важећим прописима припадају. Говорећи о проблемима који су битно утицали на статус војних пензионера у остваривању права из области пензијског и инвалидског осигурања, као и стамбеног обезбеђења, председник Гр.Од. је посебно нагласио мере које Главни одбор УВПС предузима на плану очувања војно-пензионерског система и заштити права КВП, утврђене Уставом и законима.

Главне активности у протеклом периоду биле су: обилазак старих и болесних (у режији Здравствене комисије); потписивање Народне иницијативе за укидање Закона којим су смањене пензије (381 потписа); пружање помоћи КВП око комплетирања и достављања захтева за солидарну и хуманитарну помоћ (исплаћено је 240.000 динара); пружање помоћи члановима Удружења приликом подношења тужби у вези са закинутим пензијама. Реализована је акција „један пакет, много љубави“, захваљујући донацијама СТР „Ало, ало“ и властитим сред-

ствима за 17 деце узраста до 10 година. Поводом Дана жена у просторијама цивилних пензионера организован је пријем.

Поводом Дана државности, Дана победе, Видов дана, Дана агресије над СРЈ, Дана пробоја солунског фронта и сличним

годишњицама и празницима, полагани су венце. Учествовало се и у обележавању дана јединица и служби у касарни „Цар Лазар“ и у раду других сродних удружења и организација. Организовано је и дружење са припадницима херојске 125. мтбр. У извештајном периоду организована су три јед-

Одавање почаст
стреланим и вешаним
родољубима града
Крушевца

**ЗЛОЧИНЕ
НЕ СМЕМО
ЗАБОРАВИТИ**

У касарни „Цар Лазар“ у Крушевцу 11. новембра одржана је комеморативна свечаност поводом обележавања Дана примирја у Првом светском рату.

На спомен-обележје стреланим и вешаним родољубима града Крушевца, венце су положили: делегација Војске Србије, коју су чинили командант Гарнизона пуковник Сретен Зафировић, командант Центра АБХО пуковник Др Иван Лазаревић и представник Центра за обуку логистике Мајор Жикица Стојановић. У име града Крушевца венац су положили председник Скупштине града Јасмина Палуровић и заменик градоначелника Весна Лазаревић; затим делегација СУБНОР-а са председником Илијом Омићем на челу и делегација Удружења за неговање традиција ослободилачких ратова 1912. – 1918. године.

Делегацију Удружења војних пензионера Крушевца представљали су председник ГрОд Душан Самарџић, секретар ГрОд Горан Мишковић и члан ГрОд Ђурђе Радмановац.

Догађај су пропратиле локалне радио и телевизијске станице.

Мр А. Симоновски

нодневна излета. Поводом Нове године организовано је дружење, а није изостао ни традиционални турнир у шаху и стоном тенису.

Бројне активности да не би могле да се реализују без изузетне помоћи и сарадње Команде Гарнизона, Центра АБХО, 246 б АБХО, Одељења за здравствену заштиту, 4. групе Фонда за СОВО, а и чланова Градског одбора и повереника.

Извештај Надзорног одбора о пословању ГрОр у анализираном периоду поднео је председник НО Бранко Грубић, истичући да није било неправилности у раду, да постоји сва прописана евиденција о приходима и расходима, и да се води по Правилнику о рачуноводству. Закључио је да су у протеклом периоду све активности ГрОд УВП Крушевац извршене у складу са Статутом УВПС и Правилником о рачуноводству. Учествојући у раду Скупштине председник Љубомир Драгања је детаљно информисао чланове о битним питањима којима се бави Главни одбор УВПС. Дата су исцрпна објашњења шта је све војнопензионерска организација до сада урадила и шта планира да предузме у наредном периоду. Потенцирао је да је комуникација УВП са чланством сада много бржа, боља и конкретнија, јер се све најважније информације у врло кратком времену стављају на сајт УВПС и чине доступним свима. Председник Драгања је посебно апострофирао грубо кршење најважнијих права, нагласивши да не желимо да у било чему будемо привилеговани, него једино на чему с правом упорно insistирамо јесте поштовање Устава и закона. Он је обавестио присутне о томе шта све Удружење предузима како би се укинуо закон којим су смањене пензије, а предочио је и чињенице везане за остваривање права на преосталих 4,21 одсто. Удружење предузима мере да се ускладе пензије и реши поравнање разлика у пензијама између чинова. И поред извесног напретка, здравствена заштита КВП није на потребно нивоу. Инститиције у Војсци не прате промене законске регулативе, па су војним осигурањима у односу на цивилне ускраћена многа права. Услед недовољно исказане бригае према војним осигурањима, посебно према КВП и пропуста у организацији војно-здравствене заштите, неопходно је, нагласио је Драгања, да се правовремено предузму и реше следећи проблеми: кадровска непопуњеност упражњених радних места, превремено пензионисање врхунских медицинских стручњака, хронично лоша снабдевеност лековима и недостатак материјала за оперативне захвате.

Председник Извршног одбора Зоран Вучковић присутне је информисао о стамбеној проблематици и које мере ГлОд предузима ради побољшања стамбеног обезбеђења.

Поводом 24. годишњице оснивања и рада УВПС, додељена су признања. Плакета УВПС додељена је Душану Самарџићу, председнику Градске организације УВПС Крушевац; Захвалница УВПС - Титусу Драгићу, потпредседнику Гр.Орг. Крушевац, а књига - Раданки Вуловић.

Захвалнице Градске организације УВП Крушевац додељене су потпуковнику Зорану Вукадиновићу, команданту 246. б АБХО и власнику СТР „Ало, ало“ из Крушева Ранку Петровићу. Такмичарима у шаху и стоном тенису додељене су дипломе.

Дружење је настављено уз организован ручак.

Мр Александар Симоновски

Из удружења УВПС у Шапцу и Руми

ИСТИ ИХ ПРОБЛЕМИ МУЧЕ

Двадесетчетврта редовна годишња Скупштина УВП Шабац одржана је у планираном годишњем термину за ову врсту активности. Као и до сада све је било свечано, међу гостима пријатељи и представници УВП Лознице, Сремске Митровице и Руме, представници Градске Управе Шапца, представници СУБНОР-а Шапца и Богатића, Команде војног одсека, Команде гарнизона Шабац, Удружења потомака ратника Србије 1912-1920. године и педесетак чланова.

Годишњи извештај о раду УВП Шабац поднео је председник Ђорђе Момчиловић. Он је сажето изнео и објаснио све активности Удружења у којима су током године учествовали многи чланови. Све је било обухваћено и јасно, тако да се нико није јавио за реч. И други поднети извештаји прошли су без дискусија.

Проблем у раду Удружења током године био је што су чланови Надзорног одбора, и потпредседник организације поднели оставке на функције из само њима знаних разлога. На упражњена места изабрани су: за потпредседника УВП Шабац Стеван Стојановић, и за чланове Надзорног одбора Радосав Таковац, Миодраг Перић и Здравко Докмановић. Изабрани су једногласно: Извештај о раду Удружења и други материјали усвојени су такође једногласно.

На крају рада Скупштине председник Момчиловић обавестио је чланове да је идућа година изборна у Удру-

Скупови су прилике да се војни пензионери обавесте о корацима које предузима њихова организација

жењу, па се указује прилика и шанса новим члановима за избор на одговорне функције, за нове идеје у раду и нове садржаје рада.

Скупштина је завршена двочасовним дружењем.

Удружење војних пензионера Рума покрива територију три општине - Рума, Ириг и Пећинци и броји око 200 чланова.

Извештај о раду Удружења на годишњој Скупштини поднео је председник Крум Васев, нагласивши да су у протеклом периоду остварени сви планирани задаци. Међутим, војни пензионери нису у потпуности задовољни сарадњом, разумевањем и помоћи локалне самоуправе. Васев је изнео проблем наплате путних и других трошкова због компликоване процедуре, затим да се тешко одобравају бањска лечења, без обзира што предлоге дају лекари специјалисти. Према његовим речима дуго се чека за лечење на ВМА, а војне пензионере муче и стоматолошки проблеми.

Истакнута је добра сарадња са организацијама и Удружењима сличних програмских опредељења. Заједнички учествују на свим значајним скуповима у општини.

У име Удружења скупку се обратио члан ИзОд Остоја Поповић информисајући присутне о активностима крвних органа. Он је казао да је у току припрема Закона о војном здравству, којим ће многи проблеми бити превазиђени. Говорио је и о суморној стамбеној ситуацији. Више од 4.000 пензионера нема стан, а још толико њих нису коначно решили стамбено питање. Поповић се заложио да се пензијско и инвалидско осигурање војних пензионера врати у Фонд за СОВО. На крају је одговорио на неколико питања присутних.

Стеван Стојановић

Добитници признања УВПС са председником Љубомиром Драгањцем

Организација у Пожаревцу обележила 24-годишњицу постојања

УЈЕДИЊЕНИ У РЕШАВАЊУ ПРОБЛЕМА

У великој сали Центра за културу у Пожаревцу, поводом 24 године од оснивања организације УВП, 20. новембра организован је свечани скуп. Међу многобројним гостима билу су и председник Удружења ВПС Љубомир Драгањац, председник Скупштине града Бојан Илић, потпредседник Скупштине града Милић Јовановић, директор Историјског архива Пожаревац др Јасмина Николић и други.

Свечаност је почела интонирањем државне химне Републике Србије, а потом и одавањем поште преминулим колегама. Председник Удружења војних пензионера града Пожаревца мр Драгутин Страхињин у пригодном говору, потом је говорио о организацији војних пензионера јуче, данас и сутра. Између осталог рекао је: „Удружење је у протеклом периоду настојало да буде незаобилазни чинилац и репрезентативни представник а и заштитник права, части и достојанства војнопензионерске популације. У свом раду држали смо се гесла нашег познатог војсковође војводе Живојина Мишића: *Живот је вечита борба, ко сме, тај може, ко не зна за страх иде напред*“. Само уједињени корисници војне пензије могу решавати проблеме и укупну ситуацију поправљати на боље.“

У обраћању скупку председник УВП Љубомир Драгањац је рекао да све оно што Удружење ради може се пронаћи на страницама „Војног ветерана“ и на сајту УВПС. Напоменуо је да Удружење проблеме решава заједно са државним органима.

„Не тражимо ништа што нам не припада, али смо повређени ако нам неко упорно узима. Три године истрајно захтевамо да се укине закон којим су смањене пензије и до 22 одсто. Очекујемо да нам држава врати пензије на ранији ниво. Један од највећих проблема је то што око 8.000 војних пензионера није решило своју стамбену ситуацију, а од тог броја њих око 4.000 немају било какв кров над главом. Обрадовала нас је вест да ће држава ускоро отпочети изградњу 30.000 станова, ре-

као је Драгањац, пожелевши пожаревачкој организације нове успехе.

Председник Скупштине града Пожаревца Бојан Илић у обраћању скупку истакао је да ће локална самоуправа Удружењу пружити максималну подршку.

На свечаности су уручена и признања Удружења. Повеља УВПС додељена је Томиславу Сремчеву, члану Надзорног одбора градске организације, Плакета УВПС припала је Алекси Момироском, потпредседнику ГРО, а новчана награда Милораду Ивановићу.

Књигом су награђени: Милић Јовановић, потпредседник Скупштине града Пожаревца, Миомир Илић, члан ГРО и Драган Живановић, почасни члан. Захвалнице Удружења су уручене мајору Николи Живковићу, уметничком руководиоцу Ансамбла МО „Станислав Бинички“, Сибинки Живановић, директору Економске школе у Пожаревцу и Дикици Андрејић, почасном члану.

Захваљујући у име награђених, Миклић Јовановић је подвукао да војска није никада створила лошег човека и да је народ увек уз своју оружану силу.

У музичком делу програма, уз пратњу Естрадног оркестра Уметничког ансамбла МО „Станислав Бинички“, наступили су вокални солисти Елеонора Баруција, Хелена и Ренато Хенц. Концерту су уз војне пензионере присуствовали грађани Пожаревца, припадници тамошњег гарнизона и ученици основних и средњих школа.

У хотелу „Дунав“ организовано је забавно вече током којег су велико умеће показали чланови Естрадног оркестра, а нарочито изражајност у интерпретирању песама забавног и народног карактера, уз раскошан глас, манифестовала је Елеонора Баруција, певајући из дубине душе. Присутни војни пензионери и њихове супруге плесали су све до поноћи. Спонтано су захвалили музичарима, који су обећали да ће, после бројних аплауза публике, поново наступити у Пожаревцу.

Д. Страхињин

Састанак пензионера у Горњем Милановцу

ТРАДИЦИОНАЛНО ДРУЖЕЊЕ

Као и претходних десетак година, 4. новембра, уз присуство 70 особа, организован је традиционални скуп чланова удружења УВПС из Горњег Милановца. Циљ је био да се војни пензионери подсети на проте-

кле године, да се пожале на све што их притиска (зна се да су то пензије) и да се похвале оним што је добро.

Дружење је улепшано и доласком 22 пензионисаних старешина који живе изван Горњег Милановца а били на служби у саставу бившег 335. пука везе. За њих је организован дочек у касарни „Војвода Радомир Путник“.

После кратког информисања о Центру за обуку, о намени и задацима које је организовао командант потпуковник Недељко Планојевић и заједничког фотографисања, приређен је ручак, уз пригодни музички програм.

Р. Васовић

Заједнички снимак за успомену

Из рада Удружења војних пензионера Црне Горе

ЗБОРНИК О ЧАСНОЈ ПРОФЕСИЈИ

У Подгорици је одржана редовна сједница Управног одбора, Удружења војних пензионера Црне Горе, којом је председавао Павле Бандовић. Дневни ред обухватио је вријеме рада у лјетњем периоду и задатке до краја календарске године.

Предсједник Удружења Павле Бандовић информисао је присутне о суморној стамбеној проблематици војних пензионера.

Чланови Управног одбора УВП Црне Горе

Министар одбране, рекао је Бандовић, обео је некакво рјешење у наредној години. Надамо се да ће бити тако. Међутим, ових дана Синдикат Војске Црне Горе формирао је Стамбену задругу „Одбрана“, али тамо нема мјеста за војне пензионере – изјавио је предсједник задруге. Бићемо упорни у остваривању својих права и збрињавању војних бескућника.

Ништа боља слика са остваривањем права

за исплату разлике пензија 2005-2007. године. Поднијете тужбе, уз уплату од 50 евра, одбијене су уз образложење да су војни пензионери измирили са свим што им припада. Овлашћени адвокат је поднио уставну жалбу.

Представници општинских организација говорили су о раду у својим срединама и изразили незадовољство због односа државе према војним пензионерима.

Секретар Радивоје Здравковић информисао је чланове Управног одбора о обиљежавању 24-те годишњице Удружења војних пензионера, са напоменом да је све ишло плански: организован је коктел за званице, одржана свечана сједница, додијељена годишња признања установама и заслужним појединцима и одржано Седмо спортско првенство војних пензионера.

О раду комисије за додјелу социјалне помоћи угроженим војним пензионерима говорио је потпредсједник Жељко Вукић, истакавши да су општински одбори обавезни да сачине социјалну карту својих пензионера како би комисија додијелила ову врсту помоћи онима којима је и потребна.

Није пропуштена прилика да се истакне успех Спортско-рекреативног друштва „Војни ветерани“, које је у Савезу ветерана Црне Горе екипни побједник узастопно трећи пут.

Ових дана, како је речено, група ентузијаста пише Зборник војних пензионера. Аутори ће нешто више светла бацити на часну војничку професију, али и на догађаје из ратних окршаја деведесетих година.

Донијета је одлука да се седница годишње Скупштине одржи 20. децембра у Подгорици.

Радивоје Здравковић

Додела социјалне и хуманитарне помоћи у октобру 2017. године

СОЛИДАРНИ ПРЕМА КОЛЕГАМА

На основу Правилника о социјалној и хуманитарној помоћи Удружења војних пензионера Србије, Изврши одбор је на седници одржаној 3. новембра 2017. године, размотрио захтеве достављене у октобру 2017. године, и на основу прописаних критеријума и испуњених услова, донео је одлуке о додели једнократне социјалне и хуманитарне помоћи:

А) Материјално стање

На основу члана 5.а у вези са чланом 4. став 1. тачка 1. Правилника

ОпОр Земун РМ:32.000,00 – по члану 12.054,04 динара,

ОпОр Нови Београд АД:36.000,00 – по члану 12.059,43,04 динара,

ОпОр Нови Београд ОС:32.000,00 – по члану 9.277,39 динара,

ОпОр Смедеревска Паланка ПЗ:32.000,00 – по члану 9.723,78 динара,

ОпОр Алексинац МЗ:26.000,00 – по члану 7.200,00 динара,

ОпОр Прокупље ПН:36.000,00 – по члану 6.820,23 динара,

ОпОр Земун ГД:29.000,00 – по члану 12.337,18 динара,

Б) Здравствено збрињавање

На основу члана 5.а у вези са чланом 4. став 1. тачка 2. Правилника,

ОпОр Вождовац ВС:30.000,00 – по члану 24.268,44 динара,

ОпОр Смедеревска Паланка ТВ: 15.000,00 – по члану 18.768,00 динара,

ОпОр Ниш АН:15.000,00 – по члану 15.019,63 динара,

ОпОр Суботица ЧВ:10.000,00 – по члану 19.239,01 динара,

ОпОр Крагујевац НБ:8.000,00 – по члану 18.991,67 динара,

ОпОр Нови Београд СС:15.000,00 – по члану 14.035,75 динара,

Новчана средства су уплаћена на текуће рачуне 7. новембра 2017. године

Захтеви достављени у октобру 2017. године решени су сви. Нема нерешених захтева за доделу једнократне социјалне и хуманитарне помоћи.

Захтеви који буду достављени од 1. новембра до 30. новембра 2017. године биће решавани почетком децембра 2017. године

Извршни одбор

Пуковник др сц. мед. Угљеша Јовичић

САНИТЕТСКЕ МИСИЈЕ И ВИЗИЈЕ

Не постоји дилема око тога да ли војно здравство треба да опстане, него се чине озбиљни кораци да се оно развије, да пружимо бољу и квалитетнију услугу, да се боље опремимо. То је наша визија. А да ли је наредна година прекретница? Јесте. Спровешћемо организацијске промене које смо осмислили, видети како оне функционишу и кориговати их ако треба – рекао је пуковник др сц. мед. Угљеша Јовичић, вршилац дужности начелника Управе за војно здравство.

Пуковник др сц. мед. Угљеша Јовичић

Војно здравство, или санитет како се некад говорило, важна је служба у систему одбране. И за разлику од других које се махом баве опремом, техником, они су једини чији је основни задатак брига о здрављу људима. Њихова мисија је кроз историју увек била светла, а војници у белом били су хваљени и поштовани у народу. О томе какве су данас мисије и визије војног здравства разговарали смо с пуковником др сц. мед. Угљешом Јовичићем, првим човеком истоимене Управе, који је у санитету више од тридесет година.

„Војни ветеран“ доноси већи део интервјуа, заправо теме које занимају корисници здравствених услуга.

Почетком године говорили сте о предстојећој реформи војног здравства. Докле се стигло у том процесу и има ли новина о којима до сада нисмо говорили?

– Прошле године најавили смо реформу војног здравства, а сада би требало и да је спроведемо. Шта то значи? Направили смо нову организацију војног здравства и нама су, како се каже, књиге формације одобрене и написане. Предстоји нам период од три месеца да по тим формацијама поставимо лица да раде и да почетком године видимо како ће да функционише оно што смо замислили. Нова организација војног здравства неће се битно разликовати у процесу лечења пацијената – остаће постојеће клинике ВМА, одељења Војне болнице у Нишу, Центар војномедицинских установа Београд, а ВМЦ Нови Сад је по новој формацији постао војна болница. Остаће и људи. Неће бити отпуштања. Промене које ће уследити биће организационе. Неке пратеће службе – персоналне, финансијске, оперативне, али и логистику – желимо да групишемо на једном месту. Тим прекомпоновањем желели смо да нам пратеће службе не одузимају време у процедурама. Ново је што покушамо да убрзамо процес набавке. Ми смо са ВМА тај део набавке пребацили у Управу за војно здравство, с идејом да се лекари баве лечењем, а друге службе својим послом, и да војноздравствене установе што мање оптеретимо тим процедурама.

У Центру војномедицинских установа Београд извршили смо синтезу радних места – угасили смо нека места која никад нећемо попунити, јер се нису показала као неопходна за попуњу.

Видећемо какви ће нам бити резултати.

Да ли остаје исти однос према цивилном фонду здравственог осигурања?

– Остаје исти. Ми за сада имамо потписане уговоре за лечење цивила у три војноздравствене установе – у ВМА и војним болницама у Нишу и Новом Саду. За нас лечење цивила није значајно само у економском смислу, како се често наглашава, већ и са становишта струке. У војном здравству, војни осигураници су војни пензионери и чланови њихових породица, али и активни састав. С обзиром на то да за време службе имамо добре принципе праћења здравственог стања наших пацијената, мислим да је из угла струке важно да све најтеже пацијенте лечимо на ВМА. Друго, ако би колеге у Нишу и Новом Саду лечиле само војну популацију не би имали

закон и мислимо да је то добро и исправно. Закон је још у процедури. Направили смо неке измене, око статуса у Фонду за СОВО, око боловања, плаћања боловања, могућности лечења ван система војног здравства. Мислили смо да ће Закон бити донет брже, али нам је речено да је потребно најпре да се усвоје кривни закони у систему одбране, који су у процедури. Наша прошлогодишња идеја била је да цивилни и војни закон о здравственој заштити иду у пакету, али смо ми стали, и најпре ће се усвојити цивилни закон, а онда наш.

Проблеми војног здравства су бројни. Већином на њих утичу недовољна финансијска средства која су предвиђена за набавку лекова и санитетског потрошног материјала, одржавање објеката. А ту је и проблем недостатка кадра.

могућност да се срећу са разним болестима, које нису заступљене у патологији наших осигураника, тако да им је то својеврстан тренинг. Осим тога, мислим да је јако добра порука да смо отворени према становништву и да војноздравствене установе лече све пацијенте. Додао бих и то да ћемо следити пример цивилних здравствених установа које су увеле отворен дан – бесплатне здравствене прегледе за све пацијенте. То ћемо организовати већ половином новембра у ВМЦ Нови Београд, у Новом Саду и Нишу. Тако да нам је долазак цивила у војноздравствене установе јако важан и мислим да га не треба гледати само кроз новчану димензију.

Хоће ли се нешто мењати у здравственој заштити војних службеника и војних намештеника, како је најављивано доношењем новог Закона о здравственој заштити и здравственом осигурању војних осигураника?

– Ми смо ту категорију здравствених осигураника уградили у нацрт нашег новог

– Јесте, наши су проблеми кадровски, финансијски и инфраструктурни, са опремом. Кренуо бих од последњег. Кад обиђете наше војноздравствене установе у Нишу и Новом Саду видете да оне захтевају знатна инфраструктурна улагања. Недавно смо са државним секретаром Бојаном Јоцићем били у Нишу и договорили да се направе озбиљнији инфраструктурни помаци. То је била идеја и претходних година, али нас је у томе спречио недостатак новца. И на ВМА, која је почела да ради 1981. године, требало би неке ствари инфраструктурно променити, освежити. За војномедицинске центре у Београду нису нам потребна већа улагања. Осим тога, поменуте установе, осим ВМА, треба опремити савременијом опремом. Ове године су и у том делу одобрена значајнија финансијска средства. Надамо се да ћемо до краја године завршити започету набавку дигиталног рендген апарата за Војну болницу у Нишу и да ћемо болницу у Новом Саду опремити савременијом офталмолошком опремом. И, наравно, за ВМА је купљен нови скенер.

Када помињемо финансије, стара је

прича да је здравство генерално скупо и да је мало колико год новца дамо и одвојимо за њега. Ове године не можемо се похвалити високим износом, али можемо захвалити на разумевању што смо ангажовали новац који је био из буџетског дела и што смо добили финансијску помоћ, коју ћемо реализовати ових дана како бисмо попунили наше апотеке и болнице лековима и потрошним материјалом. У тој причи о довољној суми новца, колико год тражили, морамо бити објективнији и рационалнији у трошењу, преписивању – где год можемо да уштедимо, а да не закинемо и да квалитет лечења не падне.

Раније су проблем биле дуге процедуре набавки. На почетку ове године нисмо успели да обезбедимо све лекове за апотеке и имали смо висок проценат овере рецепата. Иако је пацијент добијао лек, то је за нас био губитак, јер је лек после сваке овере рецепата за 12–20 одсто скупљи. Били смо свесни да велики новац дајемо за рефундацију и да то морамо да поправимо. У наредну годину улазимо са једном новином – имамо оквирне споразуме. Захваљујући њима, ми смо као буџетски корисници (а и Фонд за СОВО то ради), који припадају мрежи здравствених установа Србије, могли да уђемо својим буџетским делом и делом из доприноса у заједничке набавке за Републичким фондом за здравствено осигурање цивилних осигураника. Ти споразуми се потписују на две-три године, али се сваке године обнављају. Сада нећемо имати дуге процедуре набавке и моћи ћемо брже да повлачимо лекове. Видећемо како ће то да функционише наредне године.

У решавању недостатка кадра ни новци не помажу. Школовање војних лекара на Медицинском факултету ВМА један је од начина премощавања садашњег стања, али је то тек инвестиција за будућност. Шта сада може да помогне?

– Када је реч о младим колегама, значајно је што ми шкољујемо кадар од ког очекујемо да посао здравствене заштите обавља у амбулантама и санитетским одељењима у јединицама. Ми разговарамо и о променама у санитетским одељењима и размишљамо о модалитетима враћања некадашњих гарнизонских амбуланти. У сваком случају, примарну заштиту морамо ојачати и опремом која је потребна за тај ниво лечења. Али ту су присутни и кадровски проблем. Још није стасало довољно генерација младих лекара да бисмо се и на том нивоу попунили, без обзира на то што сваке године од 20 до 29 лекара оде у трупу. То још није довољно. Разговарали смо о томе са државним секретаром Александром Живковићем, који нам је предложио да одржимо састанке са представницима локалне власти како бисмо анимирали лекаре са бироа да заврше ШРО и после могли да их примимо. И то је начин кадровске обнове.

Велики проблем је кад специјалисти одлазе, али и када лекари рано иду у пензију?

– Чињеница је да имам одлив кадра. Пред природног, пензионисањем, имате и људе који одлазе мислећи да иду на боља радна места. И то разумео, али се труди-

Војномедицинска академија представља врх војног здравства, па је императив опремања те установе најсавременијим уређајима и апаратима

мо да кадар привлачимо, јер и даље мислимо да се нигде не може стећи боља едукација него на ВМА, те да је радити у војном здравству велика привилегија, али и обавеза и одговорност. Ако немамо могућност за усавршавање код нас, наше стручњаке шаљемо у иностранство.

Новим законом предвиђене су измене да лекари, људи од струке, професори на универзитету не одлазе у пензију у најбољим годинама живота, него да могу да раде до 65 године. То је једна прича. Друга је генерацијски одлив и јаз који може да настане. Ту ћемо морати да коригујемо вођење кадра. Зашто то говорим? Зато што уочавамо да имамо клиника где немамо тај проблем. Имамо чак и лекаре које кад заврше специјализацију не можемо да поставимо. Немамо довољно фармацеута, а на празна места се нико не јавља. Нико нам се не јавља ни за место ортопеда у Нишу. Немамо педијатре, гинекологе, данас потребне, јер пре десетак година то није било важно. Немамо довољно ни неурохирурга, кардиохирурга, инфектолога, кардиолога. То можемо да решимо на два начина. Први је школовањем кадар, што и радимо, али је то дуг процес. А други је пријем. Најновији је пример да смо примили гинеколога у Новом Саду, педијатра овде у ВМА. По садашњем кадровском плану имамо и другу могућност – где не можемо дочекати кадар, а систем не сме да стане и неће да стане, примаћемо стручњаке. Припремили смо јавни конкурс за пријем лекара и медицинских техничара на рад на ВМА, тако да је покренута и прича пријема, што је добро.

У лечењу пацијената највише се осећа недостатак средњемедицинског кадра. Имате ли за то решење?

– Сада на ВМА имамо велики број места која су непопуњена средњемедицинским кадром, зато што није било пријема. Зато запослени имају доста посла и треба им одати поштовање и признање. Војномедицинска академија примила је велики број људи на привременим и повременим пословима. Новим организационим променама један број места медицинских сестара и техничара превели смо у места војника по уговору и планирамо да на тај

начин доведемо 130 људи. Сада се група девојака и момака налази у завршном делу служења војног рока, а већ нам је стигло њих двадесетак из наредне генерације. То је прилика да се млади људи запосле, а ми да се попунимо средњемедицинским кадром. На тај начин значајно и подмлађујемо кадар.

Помињући све те тешкоће чини се да војно здравство пролази тешке дане. Да ли ће наредна година бити прекретница његовог опстанка, како се прича, или је то вештачки наметнута тема?

– Мислим да је прејакно да причамо о прекретници и опстанку, већ о континуитету и развоју. Не постоји дилема око тога да ли војно здравство треба да опстане, него се чине озбиљни кораци да се оно развије, да пружи бољу и квалитетнију услугу, да се боље опремимо. А да ли је наредна година прекретница? Јесте. Спровећемо организацијске промене које смо осмислили, видети како оне функционишу и кориговати их ако треба. То је наша визија. Причали смо о мировним мисијама. Зар бисмо развијали војну болницу у ЦАР да не мислимо да развијемо војно здравство. Зашто бисмо причали о инфраструктурним радовима и о Закону о здравственој заштити, да не мислимо да развијемо војно здравство. Наравно да не.

На крају, ако смо на почетку говорили о младим колегама који треба да носе наш посао у будућности, волео бих да разговор завршимо причом о нашим ветеранима – војним пензионерима – и да опет актуелизујемо причу о формирању геронтолошког центра у Београду. Док год будем у прилици понављаћу да треба да направимо тај центар и мислим да ћемо наћи начина. Имамо простор за то, капацитете и подршку руководећих структура. Само тражимо новчане модусе. То није напуштено као идеја. Не могу да кажем да ћемо то урадити наредне године, можда за 2–3, али је то присутна идеја, на чијој се реализацији размишља и ради. Као што се размишља и ради на реализацији истурене амбулантае ВМЦ Нови Београд на Бежанијској коси.

Мира ШВЕДИЋ
Извор: *Одбрана*

После текста Јована Тамбурића, пуковника у пензији, неодмереног, неутемељеног у истини и правди, недавно објављеног на сајту КВП Радио адмирал, у УВПС је пристигло више оштрих писмених реакција војних пензионера. Они износе огорчење и срџбу што Јован Тамбурић, синдикални „лидер“ чије су „способности“ на уверљив начин опробале многе колеге. На тешке Јованове речи, појединци нису могли да се суздрже од још оштријих реакција, па су у много чему пренаглили. Објављивање таквих садржаја одвело би нас у крајност какву заговара, а можда и прижељкује, Тамбурић, па смо се, ради бољег разумевања, одлучили да вам предочимо умерен текст, настао у УВПС, као реакција на флагрантне неистине које, с времена на време, упорно сервира Тамбурић:

„Поново се оглашава човек који би по свему релевантном требало да ћути или да се позабави „мангупима“ у сопственим редовима, па када у својој кући уклони паучину и опере прљав веш, тек тада би било упутно да, можда, погледа у комшијско двориште, али не да у мислима забада нос тамо где му место није, да би светло видео као таму и да заменом теза, на сваки начин, покуша да оствари оно што је науумио. Сваки домаћин на селу, а и у граду, зна да није коректно нападати комшију, поготову не полуистинама и неистинама, јер ће му се све то вратити као оштар бумеранг.

Вероватно у недостатку осведочених резултата у деловању Синдиката, Тамбурић посеже за неаргументованим напади на УВПС, покушавајући да блаћењем Удружења спинује чињенице о неуспесима организације коју предводи и сву пажњу интерне јавности усмери према УВПС. При томе се јасно чита намера да придобије део чланова УВПС. Народ би познату изреку преметнуо у следећу формулацију: „Што је деди мило, то му се и снило“

Шта је све до сада урадило Удружење војних пензионера може се прочитати на Сајту УВПС који је доступан свим грађанима, а и у текстовима објављеним у гласилу УВПС „Војни ветеран“. Ништа, дакле, није скривено од очију јавности. О томе сведочи и веома богата документација која се чува у архиви Удружења. Према томе добро обавештеним члановима УВПС не може да се досољава истина како би променили став.

Погрешна је и веома отровна констатација Јованова да министар одбране састанке са представницима УВПС редовно одржава или после протеста синдикалаца или пред неке изборе. Хајде да ту вешто смишљену тезу за манипулацију војнопензионерског мњења проверимо у пракси: врли Јоване, организујте нови протест, па да видимо да ли ће поново министар примити делегацију Удружења. Верујем да би руководству УВПС то било од користи. Макар толико да се начне решавање једног од већег броја горућих проблема. Уосталом у последње две-три године, колико нас сећање служи, организовали сте пет протеста, а министар одбране је два пута примио делегацију УВПС (једном Ђорђевић, други пут Вулин).

Тешко је, а можда и лако, докучити разлоге због којих Јован износи поруге на рачун актуелног министра одбране, поготову када му умањује друштвени ранг и поло-

Реаговање на неистине које пласира Јован Тамбурић

ГДЕ СЕ ДЕДЕ ЧОЈСТВО

Запаљива је лаж, али кратких ногу, да су представници УВПС учествовали у превари војних пензионера да не добију 11,06 одсто, већ само 6,57 одсто. Ко би уман, при здравој памети и свести, сам себи апциговао део пензије!? Изволите Јоване докажите своју тезу, да макар у неку Вашу реч поверујемо. Ако пак то не учините, знамо како ћемо Вас звати наше заједничке колеге и колико Вам веровати!

жај у државној хијерархији. Илузорно је објашњавати Јовану да је министар одбране државни чиновник готово највишег ранга и да природно свакодневно има државничке обавезе, што се може утврдити посредством сајта Министарства одбране.

Неприхватљив је такав однос према носиоцима високих функција у државној хијерархији јер је реч о, у најмању руку, грубом непоштовању народа и државе

Што се одлива пара из Фонда за СОВО тиче, када је реч о исплати боловања до 30 дана, неспорно је да су то открили представници УВПС, да су реаговали и да Удружење дуго води упорну борбу да се незаконито трошење новца прекине, па је представке упућивало и претходним министрима. Представници УВПС у органима Фонда за СОВО су смењени са функција управо зато што су се борили за поштовање закона и инсистирали на томе. О томе је први пут Управни одбор Фонда за СОВО, на иницијативу УВПС, расправљао на седници одржаној 10. децембра 2014. године.

Јован упада у живо „блато“ када тврди да УВПС није репрезентативно удружење. Том изреченом грубом неистином, губи сваки кредибилитет синдикалног вође и разумног официра у пензији. Ваљда зна како народ назива људе који говоре неистине и конструишу лажну слику о некоме или нечему.

Да је Јован обмануо читаоце сајта потврда је и то што износи да УВПС реагује постфестом у односу на доделу неуређених станова припадницима система одбране и војним пензионерима. Да чита извештаје са седница Главног одбора Скупштине УВПС и да је на надлежном месту

затражио информацију, сазнао би да се Удружење противи тој пракси, захтевајући да сви они који добију стан треба да приме уређен кров над главом, а не руину. Удружење се такође залаже да они који су прихватили такав стан, при откупу буду ослобођени дела пореза у вредности уложених пара за адаптацију додељене им стамбене јединице.

О иницијативи да се пензијско и инвалидско осигурање пензионисаних официра и подофицира из Фонда ПИО врати у Фонд за СОВО Тамбурић, у стилу свога презимена, износи толико увреда и лажи да се то граничи са покушајем прекрајања истине. Не знам само шта му је циљ, осим очевидне безочне љаге руководства УВПС. Е, Јоване, па и птице на грани знају шта је истина а шта сушта лаж. Не освајају се тако душа и срце војних пензионера. Многу су тога прошли и научили, па не наседају на неистине злонамерних људи.

Запаљива је лаж, али кратких ногу, да су представници УВПС учествовали у превари војних пензионера да не добију 11,06 одсто, већ само 6,57 одсто. Ко би уман, при здравој памети и свести, сам себи апциговао део пензије!? Изволите Јоване докажите своју тезу, да макар у неку Вашу реч поверујемо. Ако пак то не учините, знамо како ћемо Вас звати наше заједничке колеге и колико Вам веровати!

Инсинуације да УВПС ништа не чини да се укине Закон о привременом уређивању начина исплате пензија врхунац је бесчашћа пуковника у пензији Јована Тамбурића, кога следи толико чланова да би могла (можда) два аутобуса да се напуне. То је, заправо, уједно и мера колико му људи верују.

Господине Тамбурићу, да ли сте Ви били иницијатор подизања споменика истинском хероју српског народа Милану Тепићу, или сте подржали часног и честитог генерала Лазаревића? Тај однос министра Вулина свакако може да буде светла пример самопоштовања и вертикале једног народа. А ви то излажете порузи.

Не бавимо се политиком нити политиканством, али нам све личи као да се изашли из неког шињела из прошлости, оних који су ојадиле грађане Србије и државу. Можда сте завршили и неки од „великих“ курсева НАТО-а.

Ваши аргументи Јоване то нису и сваки иоле писмени грађанин може да прочита о чему је реч. Нисте успели да обманите војне пензионере, нисте остварили преотимање чланства. Својим деловањем само потврђујете објективну слику о себи. Очигледна Вам је намера да поделите војнопензионерску популацију, али не знамо да ли то чините за потребе виртуелног синдиката или нечије друге. Време ће то показати. Које и чије песме певате?

Обманама и самообманама све више тонете у сопствено блато!

Где се деде Ваше чојство?“

Удружење војних пензионера Србије

Мада смо хтели да објавимо и изворни текст Јована Тамбурића, са Сајта КВП Радио адмирал, због тога што је провајдер онемогућио преснимавање са тог сајта, нисмо били у могућности да намеру и остваримо.

Ко жели да прочита тај текст, може га пронаћи на Сајту Радио адмирал.

Косметске слике и прилике

КАКО ПРЕСЕЋИ
ГОРДИЈЕВ ЧВОР

Од 193 чланица ОУН, такозвано „независно Косово“ је признало 109 земаља. Бројчано тај однос је много другачији, јер од 7.030.000.000 становника на земљи тзв. „Косово“ не признаје 6.050.000.000! Петнаест држава од оних које су признале Косово немају ни милион становника? Треба рећи истину да су они који су признали тзв. Косово рушитељи права, демократије, цивилизације и човечанства уопште.

ПИШЕ: Јеврем М. Цокић, генерал-пуковник у пензији

Албански вандали су на Космету показали право лице

Свеопшта подршка и наклоност Запада према тзв. држави Косово као свом чеду у основи има пре свега војно-стратешки значај – ширења НАТО-а ка истоку Европе и као база и ослонац офанзивних дејстава снага на Блиском истоку, и као допринос блокади Руске Федерације у циљу спречавања ширења утицаја на Србију и, свакако њено што веће слабљење и дробљење у корист других нација.

Такозвану државу Косово створили су Американци и сви потези које политичко руководство Косова предузима јесу у договору са спољним центрима моћи, који су спонзори косовске независности. Све што се на Косову ради, чини се у име и за рачун обавештајних служби САД и њихових сродних институција и служби у Европи.

Отуда и захтев Приштине за приступ систему „Телекома“, како би у ствари Американци имали могућност електронског надзора, у циљу прикупљања података, односно приступ и поверљивим комуникацијама државних (Влада Србије, МУП и Војска Србије) институција Србије.

Продајом „Телекома“ као телекомуникационог система Србије, односно његовом приватизацијом били би грубо нарушени државни и национални, а посебно интере-

си безбедности и сигурности земље. Стога продаја и захтеви за прикључивање систему не смеју се прихватити. Међутим, то није искључиво, јер ако захтев уследи по налогу неког српског „пријатеља“ са Запада, Влада Србије ће прихватити, са образложењем да је то у државном интересу и очувања стабилности у региону!

Притисак на Србију, повлађивање Приштине

Чињеница је да тзв. Косово данас фигурира као самостална и независна држава, призната и подржавана од стране преко стотину држава и Влада у свету, међу којима и 83 одсто чланица Европске уније. Осим тога, моћне државе Запада раде на међународној интеграцији Косова у разне политичке, финансијске, хуманитарне, спортске и друге међународне организације, савезе и удружења, па чак и у ОУН.

Док се на Србију врши свакојаки притисак за признавање независности, дотле се тзв. држави Косово пружа политичка, правна и финансијска помоћ и подршка у изграђивању и јачању њене државности на унутрашњем и спољнополитичком плану.

Захваљујући таквој позицији тзв. Косово у политичкој борби за коначно одвајање од Србије и остваривање свих атрибута државности, дијалози између двеју страна временом су прерасли у преговоре на међудржавном нивоу, односно са релације Београд - Приштина на релацију Србија - Косово.

Намера да се подршком кандидатуре тзв. државе Косова за пријем у чланство УНЕСКО (Агенције УН, за образовање, науку и културу) обилазним путем та квазидржавна творевина названо Косово приближи ОУН, био је неуспели покушај због недостатка три гласа, на основу чега је Генерална конференција УНЕСКО донела негативну одлуку новембра 2015. године. То је уствари једина међународна јавна политичка победа Србије којој су допринеле многе земље због својих неутралних позиција, а посебно из разлога поштовања светске духовне и културне баштине и културне, верске и националне вредности.

Међутим, ова краткорочна победа, није само резултат политике већ и националне духовне културе стваране кроз историју српског народа, па је стога не треба приписивати као заслугу само актуелној спољној политици Србије, нити пак треба уопште ликовати, поготово не на начин величања њених протагониста.

У решавању проблема КиМ чини се да је спољна политика Србије у суштини је у функцији остваривања циљева Запада према Косову, па се стиче утисак да државно руководство Србије игра улогу истуреног политичког извршног органа САД, која преко ЕУ, НАТО, ММФ и Светске банке посредно креира политику и управља Србијом и контролише њено деловање на унутрашњем и спољнополитичком плану!

Извор корупције, криминала и безакоња

Као статусно неутрална, цивилна мисија ЕУ – Еулеск распоређена на КиМ крајем 2008. године била је намењена да примени европских стандарда у правосудју, царини и полицији успостави ред и донесе правду у косовско друштво.

Стварност је веома суморна: близу 1.500 Срба воде се као нестале особе. Од 220.000 Срба прогнаних са КиМ 1999. године вратило се мање од 1,90 одсто.

Државна политика Србије у решавању проблема Косова и Метохије у постојећим околностима декларативно је исправна и прихватљива, али је у практичном спровођењу са становишта државних и националних интереса неуспешна и готово поражавајућа, јер реално стање на територији јужне покрајине потпуно демантује прокламовану политику Републике Србије.

Међутим, не само што није испунила свој задатак, него је мисија Еулеска постала извор корупције и криминала. Осим око 550 изречених пресуда углавном за ситне крађе и блажа кривична дела, ниједан случај осумњичених за ратне злочине и уништавање објеката српске и светске културне баштине није резултирао осуђивањем осумњиченог из косовске политичке елите, који су иначе под заштитом ЕУ и САД.

Од јуна 1999. године до краја 2015. За мете напада било је 236 цркава, манастира и других објеката СПЦ, међу којима су неке цркве и манастири из 13. и 14. века

(Дечани, Грачаница, Пећка патријаршија) опстали захваљујући КФОР (мировне снаге УН на Косову) који их чувају по службеној дужности.

Са друге стране, ни политика Владе Србије коју треба да спроводе политички представници Срба са КиМ у Влади и Косовској скупштини, није дала резултате у политичком, економском и инфраструктуралном смислу. Због недостатка политичке идеје и проактивне политике, српски посланици (Листа „Српска“ постављени од Владе Србије по политичкој линији) нису постали политички фактор који директно утиче и учествује у решавању проблема од суштинског значаја за Србе на територији Косова и Метохије.

Наставак борбе за очување правде и чисти

Осим међусобних неслагања, размирица и оптуживања око некаких уско локалних страначких кадровских комбинација, нису чак ништа учинили ни на реализацији коалиционог споразума између листе „Српска“ и коалиционих партнера у Влади Косова о формирању Заједнице српских општина (ЗСО) као најважнијем питању дијалога између Београда и Приштине.

Одавно је свима јасно да Србија без обзира на своју оданост и безрезервну послушност својих господара и ментора и „искрених пријатеља“ неће бити примљена у чланство ЕУ, све дотле док се не одрекне своје јужне Покрајине, политичких и економских односа и сарадње са Руском федерацијом, док се не укључи у политичке и војне евроатлантске асоцијације и не прихвати неоколонијалну политику Запада.

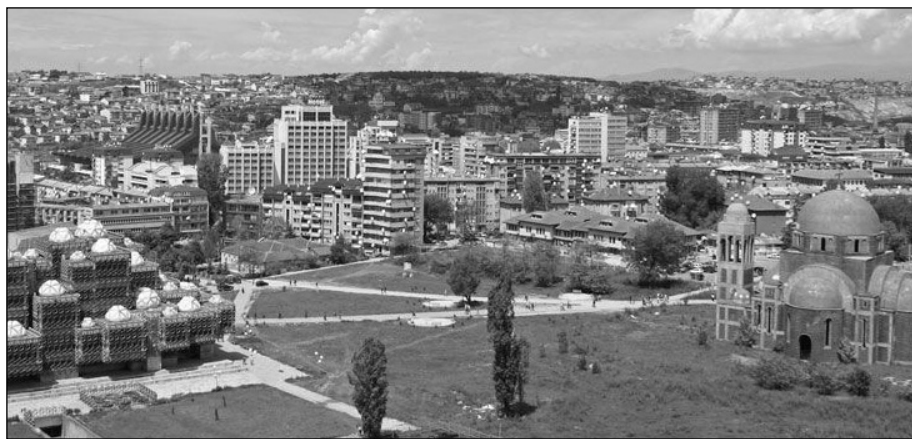
Од 193 чланица ОУН, такозвано „независно Косово“ је признало 109 земаља. Бројчано тај однос је много другачији, јер од 7.030.000.000 становника на земљи тзв. „Косово“ не признаје 6.050.000.000! Петнаест држава од оних које су признале Косово немају ни милион становника? Треба рећи истину да су они који су признали тзв. Косово рушитељи права, демократије, цивилизације и човечанства уопште! Такозвано Косово нема ниједну особину државе, а у правом смислу је европска Колумбија на Балкану, Синг Синг творевина, Еулекстан... То се види и по редоследу признавања антидржаве Косово!

Притиснути чињеницом реалног стања као обичних грађана здравог разума, али осећањима губитника, савест нам налаже наставак борбе за очување људске чисти и достојанства народа и државе и њене целовитости, применом одговарајуће политичке стратегије и дипломатије.

Зато треба наставити са нормализацијом односа и развијање међусобне сарадње директним и непосредним контактима, али без учешћа посредника, саветника и ментора и без мешања ма које институције или организације из организационе структуре Европске уније.

Према истраживањима Агенције Фактор плус из јануара 2016. године, дијалог Београда и Приштине подржава око 56 одсто грађана.

У сваком случају какво год било коначно разрешење косовско-метохијске заврзламе, којој се не види скори крај, Република Србија и некадашња њена јужна по-

Косметски Албанци у свему што чине имају подршку САД: поглед на Приштину

крајина биће на губитку и потенцијални фактор нестабилности на Балкану.

Сва државна руководства Републике Србије од 2008. године па до данас, политику решавања проблема јужне покрајине воде са циљем да КиМ, или бар њен северни део поврате под суверенитет Републике Србије, за шта нажалост за сада не постоје никакви изгледи.

Све мањи простор за политички маневар

Брисел према Србији води политику двоструких стандарда, по циљу, начину и динамици спровођења изнијансирану у зависности од субјекта према коме се примењује. Наиме, од Србије се тражи и очекује свеобухватна нормализација односа закључивањем правно обавезујућег споразума, што би значило међународно признавање тзв. државе Косово.

Очигледно је да ЕУ селективном политиком у процесу вођења дијалога и преговора између Брисела и Београда и председавању преговорима између Београда и Приштине, тежиште својих активности испољава у корист албанске стране коју, мада не отворено, информативно и саветодавно подржава на штету српске стране.

Без обзира на ток преговора између Брисела и Београда о пријему Србије у чланство ЕУ која разним диригованим политичким потезима и додатним захтевима и условима од стране неких (поготову Немачке) чланица ЕУ и њиховог „неприхватања“ од стране Београда, одвијају се по садржају и динамици синхронизовано са потребима тзв. државе Косово.

Учешћем челника државног врха Србије

на „међудржавним“ преговорима у Бриселу где се доносе, прихватају и потписују обавезујућа решења на штету Србије, као што су: промена граница, отварање граничних прелаза и успостављања царинске службе; да се српски безбедоносни и правосудни органи integriшу у органе Косова; да Срби учествују на локалним и покрајинским изборима које расписују органи „Републике Косово“; да Србија прекине финансирање и исплате запослених у институцијама на северу Косова; да школство, здравство, енергетика и српска јавна предузећа функционишу по законима Косова, управо је доказ у неку руку признавања „Републике Косово“, јер је највећи део тога спроведен у дело!

Међутим, у предлогу платформе за преговарачко поглавље 35. (односи се на Косово) српска страна сматра да је Немачка амандманом тражила од Београда признавање косовске независности као нови услов, а Берлин као нешто на шта је Србија одавно пристала. Но, можда има нових захтева, али по тврдњи - Брисел није никад јавно и отворено тражио признавање „Републике Косово“, али је јасно видљиво да је цео процес дијалога и преговора посвећен томе циљу у чему је Београд непосредно и активно учествовао.

Време за отварање „карата“

После периода у коме је Београд изражавао поверење у немачке пријатеље, а Берлин узвраћао похвалама и признањима због „спремности на компромисе у дијалогу са Приштином“, дошло је време када се морају отворене „карте“ ставити на сто јавности Србије и видети „ко је вјера, а ко не вјера“.

Тако је „новим“ условом коначно схваћена сврха процеса преговарања - признавање независности Косова и сагласја у доношењу решења, довело до привременог захлађења односа између „пријатеља“ ранијег председника Владе Србије и немачке канцеларке, што је српског премијера налоз за признавање Косова „изненадио“ и прилично наљутило?

Без обзира на одлучност Брисела да Република Србија добровољно призна тзв. државу Косово, државно руководство Србије неће одустати од свог стратешког циља - учлањење у Европску унију из више разлога, мада је крајње време за корекцију државне политике и престанак понижавања народа и државе.

ДРЖАВЕ КОЈЕ СУ ПРИЗНАЛЕ КОСОВСКЕ ТЗВ. ПАСОШЕ!

Државе које су службено признале такозване пасоше тзв. „Републике Косово“ као важећи путни документ за улаз у земљу, иако нису признале Косово као независну државу:

1. Грчка септембар 2008; 2. Румунија октобар 2008; 3. Словачка октобар 2008; 4. Босна и Херцеговина март 2012; 5. Кина 2012; 6. Израел 2013; 7. Бразил август 2015; 8. Руска Федерација август 2015; Извор: kmnovine.com

Одбрана Србије у рејону карауле „Кошаре“ 1999. године

ЗА ОВУ ЗЕМЉУ ВРЕДИ УМРЕТИ

Припадник 125. моторизоване бригаде војник Тибор Церна 27. априла донео је судбоносну одлуку због које ће га памтити генерације грађана Србије. Намерно се помолио из заклона да би наш снајпериста уочио противничког који је данима наносио губитке браниоцима Кошара. Није пао када га је метак погодио у груди, други хитац био је смртоносан. Само делић секунде после тога неутралисан је противнички снајпериста.

Иако је изгледао почетак агресије на СРЈ 1999. године, посебно напад на караулу *Кошаре* дочарава текст који је написао командант 53. граничног батаљона тада мајор Душко Шљиванчанин:

„Агресију на СРЈ 24. марта 1999. године, граничари су дочекали на положајима. С обзиром на то да је био зимски период, положаји су били тако уређени да су омогућавали боравак и заштиту у суровим климатским условима. Војницима је храна дотурана на положаје, а на караулу су долазили ради краћег одмора и одржавања хигијене. То је изискивало изузетна напрезања целокупног људства.

Одмах по отпочињању агресије извршено је измештање команде из касарне *Девет Југовића* и расељавање наоружања и опреме са караула.

У просеку на караулама је било око 120 војника-граничара. На караули *Кошаре* било је 130 војника. С обзиром на чињеницу да су остале јединице из састава Приштинског корпуса биле ангажоване у борбама у унутрашњости Косова и Метохије, положаје на граници нису поселе 125. и 549. моторизована бригада, како је то било предвиђено по плану употребе.

Након страховитог петнаестодневног систематског бомбардовања, 9. априла 1999. године на Велики петак, отпочета је копнена агресија здружених снага терориста, Албанске армије и НАТО-а из Албаније на правцу карауле *Кошаре*.

Покушај изненадног пешадијског напада

Циљ напада био је да преко ударних група добро обучених терориста, плаћеника и специјалаца, користећи тешко проходан терен и изненађење, уз убитачно јаку ватрену припрему и подршку напада, уз тактичку варку демонстративних дејстава у рејону карауле *Морина* и покушаја изненадног пешадијског пробоја у рејону карауле *Кошаре*, направе својеврстан мостобран. То је требало да буде прва фаза копнене операције и да се предузме спајање са терористичким снагама у дубини Метохије на правцу село Јуник - Дечане, где тај правац омогућава најкраћи спој са Јабланичком групом терориста у ширем рејону Радоњичког

Снајперисти су представљали велику опасност

језера – Глођана – Прилепа – Баранског луга.

Реализацијом првог дела копнене операције наше снаге око Ђаковице биле би блокиране и одвојене од призренских, што би створило услове за ширу агресију. Због тога је агресор упорно држао тај тактички правац на коме због конфигурације терена, наше снаге нису могле да гомилају веће снаге и доведу потребну технику. Да су пробили нашу одбрану, посебно на подручју карауле *Кошаре*, здружене снаге агресора би тиме отвориле целу северну Албанију за убацивање снага. У том случају тактички правац Тропоја – Дечане прерастао би у оперативни правац којим би био уведен корпус НАТО-а, системом бригада по бригада.

Насупрот њима била је гранична чета из састава 53. граничног батаљона, на караулама *Ђеравица*, *Кошаре* и *Морина*, на фронту од око 30 километара.

У време отпочињања копнене агресије у рејону карауле *Кошаре*, 125. моторизована бригада која је требало да поседне државну границу налазила се у врло неповољном оперативном положају јер је: била ангажована у пет борбених група, борбена дејства из-

водила у пет праваца - рејона, 80 одсто састава Команде бригаде било је у саставу борбених група, извршавала је мобилизацију ратних јединица, доводећи их у рејон употребе и расформирала борбене групе, формирала формацијске саставе и доводила их у рејоне употребе.

Десет на једнога по леденом времену

Копнена агресија је почела жестоком артиљеријском припремом по рејонима карауле *Морина*, лево од рејона карауле *Кошаре* и трајала је око два часа. Била је то тактичка варка којом је агресор усмерио пажњу наших снага на караулу *Морина* и постигао изненађење. Истовремено са артиљеријском ватром, по хладном, кишовитом и магловитом времену, пешадијске снаге са албанске територије прикривено се привлаче до саме граничне линије. Око шест часова крећу у изненадни пешадијски напад у рејону *Кошара* усмеравајући снаге у три правца: (1) објект Маја Глава - гранични камен Ц-4; (2) караула *Кошаре* - гранични камен Ц-3-4 и (3) објект Раса е Кошарес - тригонометријска тачка 1385.

У првом ешалону нападао је око 800 до 1000 терориста. Изузетно прецизна артиљеријска ватра остварена је по објекту Раса е кошарес и самој караули *Кошаре*.

У тренутку напада, граничари су се налазили на предњем крају и са групама од 15-20 војника затварали су наведене правце, примили први удар, нанели губитке, што је агресора поколебало да настави даљи напад, јер није располагао подацима о јачини наших снага. Агресор је трпео губитке и приликом наилазак на групе постављених противпешадијских мина, што је код тих снага створило велику несигурност и проузроковало заустављање напредовања.

После свестране процене ситуације на Истуреном командном месту Приштинског корпуса и Команде 53. граничног батаљона, предузете су следеће мере: најодговорније старешине упућене су у рејоне извођења борбених дејстава, ангажован је дивизион самоходних вишецевних лансера ракета из 52. мешовите артиљеријске бригаде за ватрену подршку (дивизион се у том моменту премештао), упућена је чета војне полиције из састава 5. батаљона војне полиције као појачање, дат је задатак 125. моторизованој бригади да са 1. и 2. моторизованим батаљоном поседују рејоне одбране државне границе.

До једанаест часова агресор је овладао објектом Раса е Кошарес (т. 1385), једним од доминантних објеката у рејону извођења борбених дејстава и тешко оштетио објекат карауле *Кошаре*.

У рејону села Батуша убачена је група од око 20-30 терориста која је на пут довођења снага ВЈ, постављала заседе и противтенковске мине.

У поподневним часовима 9. априла стабилизовано је стање, срећен борбени распоред и непријатељ заустављен на достигнутој линији (углавном на граничној линији и малим делом у дубини наше територије). Око 17 часова у борбу је уведен 1. моторизовани батаљон из састава 125. моторизоване бригаде, а око 20 часова, док се 1. моторизовани батаљон размештао, заузета је караула *Кошаре*.

У наредним данима у борбу су уведени делови 63. падобранске бригаде, 72. специјалне бригаде и јединице војне полиције.

Припадници 53. граничног батаљона су примили први и најтежи удар, нанели агресору губитке, зауставили га на државној граници и створили услове за увођење у борбу 125. моторизоване бригаде и осталих јединица које су се у каснијем периоду, све до 14. јуна, браниле и одбраниле државну границу.

Прекаљени војници мартовске партије

У рејону карауле *Кошаре* у почетном периоду агресије било је веома тешко. Припадници карауле су одолевали снажним нападима терориста, формација Албанске војске и специјалцима из западних земаља.

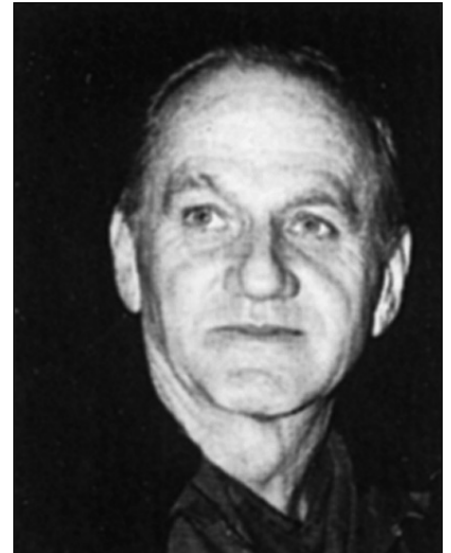
Тибор Церна, један од хероја одбране Кошара

- Чврста нам је била одбрана. Ситуацији када су рањен командант 53. граничног батаљона мајор Шљиванчанин и командир карауле Дејан Агочевић била је веома тешка, јер је напao многоструко бројнији непријатељ са положаја који су наткривљавали Кошаре. Водник Саша Радојевић, са борбеним искуством које је стекао на преча, један је од јунака одбране. Посебно наглашавам да су у нашим редовима били војници мартовске партије који су се, после годину дана provedених у редовима Војске Југославије, већ прекалили у борбама са терористима.

Ми нисмо имали замену у одбрани граничне линије, а трпимо напад за нападом. Уочавамо да колоне непријатеља свако толико долазе да замене снаге на првој линији, а са линије одлазе они који су до тада упорно нападали наше положаје, каже потпуковник у пензији Драгутин Димчевски, у време рата заменик команданта 53. граничног батаљона.

У јавности постоје дилеме да ли је Југослав Петрушић, који је за време агресије стигао из Француске, одиграо неку од значајнијих улога у одбрани од агресора?

- Његова улога по свему судећи била је минорна. Долазио је у чину мајора у рејон карауле *Кошаре* пет-шест пута са четири-пет сарадника. Изгледало је као да су се шуњали по нашим положајима. Носили су тешке металне плоче са којих су испаливали фугасе према Албанцима. Знате оно: поређају ексер и шрафове на ту плочу, испод ставе експлозив и усмере тај терет према Албанцима. После тога из ракетних бацача и пушкомицраљеза

Ратни морал изнад свега: генерал-мајор у пензији Мирко Старчевић

испаливали би пројектиле. Онда су напуштали положаје по дбини а Албанци распале свим средствима по нама. Тада сам рекао мајору Шљиванчанину да ако Петрушић дође још једном, бићу принуђен да напустим положаје.

Занимљиво је да је Петрушић на почетку агресије у слободном разговору говорио да ће рат трајати до 10. јуна. Да ли су се чињенице случајно поклопиле или је он то знао из француских извора остаје као велики знак питања, вели Димчевски.

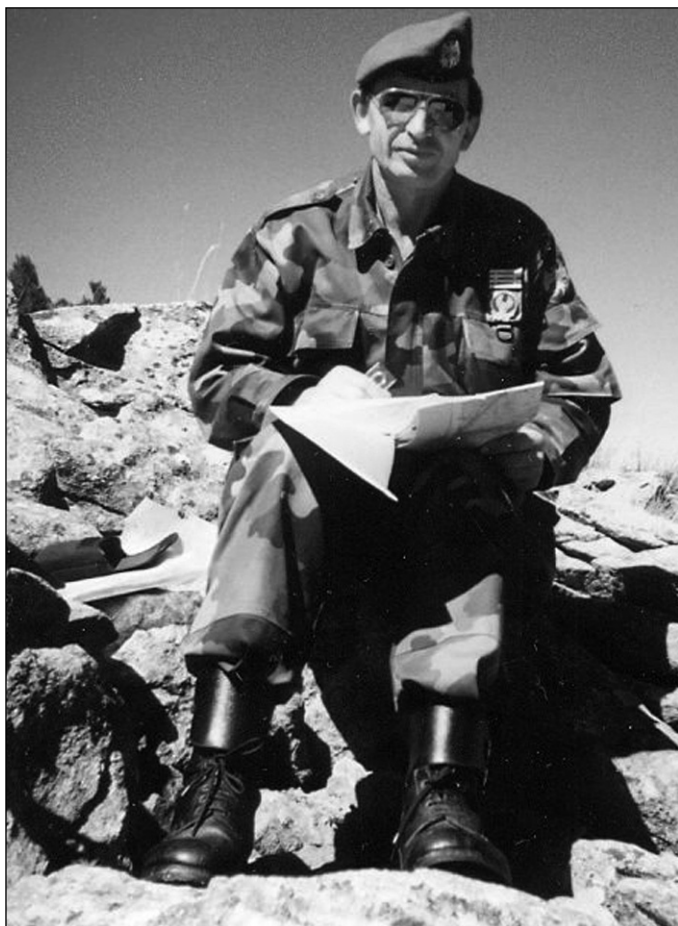
Тих дана било је веома хладно. У рејону карауле *Кошаре* снег још увек није копнио. У редовима бранилаца није било панике. Сазнање да су они ти од којих зависи одбрана Косова и Метохије, дакле Србије било је пресудно за одлучну одбрану.

- Када је водник Рачић, који је сишао у село Батуше чуо да је караула нападнута, самоиницијативно је узео неки трактор и са једним војником и једним резервистом дошао на линију одбране и почео да дејствује минобацачима. Био је веома вешт у томе, па је прецизно погађао положаје непријатеља. Једне разбије, појаве се други. С обзиром на конфигурацију терена, нисмо имали преглед шта се догађа иза граничне линије по дбини непријатељског поретка. Брзо смо схватили да су терористи били веома добро обучени. Нисмо их поцењивали. Још увек не могу да схватим: падају од наше убитачне ватре, али се придижу и настављају даље. Као да је реч о дрогираним људима или некој врсти фанатика, напомиње Димчевски.

Успео да заустави резерviste

Догодио се да је тих дана, трпећи велике губитке, кренула да се повлачи са десног крила одбране јединица наших бораца. У томе су набасали на мајора Димчевског.

- Били су дезоријентисани и бесни. Појавили су се преда мном начичкани

Пуковник Душко Шљиванчанин, негдашњи командант 53. граничног батаљона

Мајор Драгутин Димчевски често је „читао“ топографску карту

реденицима и изгледало је да ће ме изрешетати. Није било времена за размишљање, одлучно сам стао пред њих и успео да их зауставим. Говорили су ми да војска више не може да издржи. Само ми је кроз главу пролетела мисао да не сме да дође до панике и да останем смирен.

Рат је то, није било времена за консултовање претпостављених. Једноставно у тренутку треба да донесеш најбољу одлуку. Често смо одлуке доносили самостално. У одређеном периоду нисмо ни имали везе са претпостављеном командом. Нисмо сви исти професионалци. Нисам ни имао времена да размишљам.

До 13. априла смо некако преживљавали. Од тог дана кренуло је снабдевање, ишло је све боље и боље. Значајан проблем било је и одржавање хигијене. Питају ме војници какао да то реше. Шта сам могао у том часу осим да им кажем, да без обзира колико је хладно морају да се ослоне на поток. Сви смо се тако прали. После смо обезбедили купање у Батуши. Било је то велико олакшање. Нисмо спавали 9, 10, 11, 12 и 13. априла.

У рововима смо се бријали. Строго смо забранили ложење ватре. Беспилотне летелице стално су нам зујале изнад глава. Камера непријатељу омогућава да куда прелеће беспилотна летелица има јасну слику бојишта у реалном времену. Уколико би нас уочили, одмах би нас поклопили. Десило се једном да су војници из 125. бригаде заложили ватру. Уочени су и убрзо затим бомбардовали су их.

Имали су губитке.

У рововима смо делили храну у мањеркама.

Како се Тибор преселио у вечност

Раша е кошарес, увек ме копка како су терористи могли да дође до те тачке. Морао је неко феноменално да познаје тај терен. Свуда наоколо шума. Ти људи приближавајући се нашим војницима течно су говорили српски. Невероватно. У мени постоје извесне сумње....

Међу великим јунацима са Кошара је и Тибор Церна, командир стрељачког одељења 125. моторизоване бригаде ВЈ. Током битке на Кошарама он се својеволјно жртвовао и напустио заклон како би наша војска могла да открије положај снајперисте који је данима одузимао животе његових сабораца.

Како је Тибор доспео на Кошаре?

Тибор је рођен у Београду 8. новембра 1978. У јуну 1998. добровољно се пријављује у војску и тражи да иде у Пећ, а потом добија прекоманду на Кошаре.

У ноћи, 9. априла 1999, на православно Велики петак, започела је копнена офанзива из Албаније. Наспрам вишеструко бројнијег и добро наоружаног непријатеља, стајала је мала група од око 130 војника која је бранила караулу *Кошаре*.

У паклу Кошара, више од месец да-

на, уз надљудске напоре одбијани су напади и чувана је граница отаџбине. По 12 српских војника бранило је положаје на које је јуришало око 300 непријатеља. Наспрам Тибора и његових другова, налазила се толика војна сила да је смрт била готово извесна.

На положаје наше војске, у периоду од 9. до 27. априла деловао је један снајпериста из Легије странаца који им је наносио тешке губитке

и био кобан по животе многих војника. Снајперисту је користио само по један метак, а потом је правио дуге паузе пре него што би променио положај, а потом поново пуцао. Наши војници никако нису успевали да га лоцирају.

Тог 27. априла, после дејства снајперисте, Тибор Церна је донео своју херојску одлуку. Опростио се од затечених другова, а потом напустио свој заклон. Устао је и викнуо „Усташо! Ајде, пуцај ако си јунак, ја те чекам!“

Снајпериста је пуцао. Метак је погодио Тибора право у груди, али он није пао. Како би створио могућност да непријатељ делује још једном, како би га наши снајперисти открили и коначно елиминисали, Тибор Церна је издржао и остао да стоји. Тако, смртно ранен, окренуо се ка друговима у рову и рекао: „За ову земљу вреди погинути!“ Тада је уследио и други хитац. Метак је погодио Тибора у врат и убио га на месту.

Тренутак касније, српски снајперисти открили су положај одакле је пуцано и елиминисали непријатеља.

Морал нападан личним примером

Херојски подвиг на Кошарама може се до краја разумети само ако се схвати какав је борбени морал владао међу војницима и старешинама. О томе смо разговарали са генерал-мајором Мирком Старчевићем, помоћником команданта 3. армије за морал и информисање:

–Све време ратовања лични пример био је непревазиђено средство за грађење борбеног морала. Знајући шта нас чека, водили смо рачуна да морал буде у функцији реализације постављених задатака. Лични пример је био непревазиђено и мотивишуће средство од команданта армије до командира чета и водова. Представљао је један од одлучујућих чинилаца.

Правилно су упућивани војници, да би остали високо патриотски мотивисани.

Ево и конкретног примера. Један отац на високом положају у државној хијерархији, неколико пута је свога си-

на војника позивао телефоном, у намери да га својим везама прекомандује са Космета у унутрашњост Србије. Добио је следећи одговор:

„Тата, молим те, пустите да будем човек. Тамо немам другова какви су ови овде. Нећу више да разговарамо о прекоманди“.

Од 1988. године били смо у сталним мерама повишене борбене готовости. Војници нису размишљали о томе ко је испред њих, већ да ли ће часно извршити своју дужност.

Генерали Небојша Павковић и Владимир Лазаревић веома често су ишли на карауле. Људи су знали ко им је командант. Водили смо рачуна да се војници телефоном јаве родитељима и да се у посебној свесци то евидентира. Ако би неко одвише кратко разговарао, претпоставили смо да постоје извесни проблеми у међусобном односу војника и родитеља. Зато смо на погодан начин постављали питање војнику зашто је тако кратко разговарао? Успевали смо да заједно многе проблеме решимо.

У свакој караули се знало ко је најбољи војник. Када би генерал Павковић поставио питање ко је најбољи међу њима, били су једногласни у одговору. Знали су и ко је други војник. На лицу места би их похвалио и доделио им десет, односно седам дана наградног одсуства.

И генерал Павковић и генерал Лазаревић, увек би питали војнике имају ли какве проблеме. Ако би добили одговор да имају проблем, често би војника повезали службеним колима до Приштине.

Да знате војници никада нису бежали са караула. Из многих разговора са њима сазнавао сам да су размишљали на овакав начин: Шта ће на то рећи мој командир, како ће реаговати другови?

Ако сазнамо да је неко болестан, из Ђаковице смо на караулу упућивали лекара. Када је нечега било у ограниченим количинама, предност су имали граничари. Сећам се речи генерала Павковића да се граничарима упутити више хране него што им је следовало. Говорио је да када се војник врати са патроле на граничној линији треба да га дочекају кајгана, на пример, и топао чај.

Догађај који је многим измаио сузе

Сећам се 1998. године, када је тешко рањен војник Ивица Вукадиновић из Гораждевца. Брзо му је указана помоћ и сва нега. Хеликоптером је пребачен у Ђаковицу, где се налазио истурени пункт нишке војне болнице. Тамо га дочекују лекари Шћекић, Пећанац, и Пантић, са њима виша медицинска сестра. Требало је хитно војнику дати крв, али у Ђаковици је недостајало залиха те крвне групе. Живот Ивицин висио је о концу. Лекари Шћекић, Пећанац и Пантић, пошто им се погодила крвна група, на лицу места му дају крв и поручују – узмите нам више крви него што је потребно. А онда се хеликоптером војник пребацује у

ВМА. Оданде стиже информација да без трансфузије крви војник не би преживео.

Године 2012. покушавао сам да дођем до телефона тог војника. И када сам у томе успео, с друге стране се огласила неповерљива мајка. Избегавала је да директно одговори на моја питања. Онда јој кажем да сам му био старешина и да га зовем због добре намере. Једва ми је поверовала. Она дозове сина, а овај опрезно са мном. Пита ме да ли сам у време агресије био пуковник. Одговорих потврдно. Па да ли сам мршав и висок, ја опет рекох да. Да би ме проверио, пита ме како су се звала тројица лекара који су му спасили живот. Када сам му издекламовао њихова презимена, питао је како су. Растужио сам га истином да је потпуковник Пантић преминуо.

Замолио сам га да дође на свечаност којом ћемо обележити годишњицу агресије. Одмах је пристао. Понудио му новац за пут, али ми је одговорио да би се увредио када бисмо му дали новац.

Како су доскочили америчким обавештајцима

Никоме нисам открио тајну да ће на приредби бити Ивица, осим водитељу програма пуковнику у пензији Мирославу Бакрачу.

Водитељ је тога дана испричао причу о Ивици и његовим спасиоцима. А онда је рекао да је Ивица ту међу њима. Замолио га је да устане. У гледалишту су били и лекари Шћекић и Пећанац. Са њима и виша медицинска сестра. Био је то дирљив сусрет који је многим измаио сузе.

А онда, приликом сусрета са лекарима, видећи да му је једна рука готово укочена Шћекић пита војника колико може да је покреће. Овај одговара да су му лекари рекли како ће трајно стати укочена. Не, не Шћекић се није предавао, рекао је да ће све бити у реду и да се Ивица већ сутрадан јави у Војну болницу. Лечио га је три месеца, а епилепсија је било нормално покретање руке.

Током агресије НАТО-а на СРЈ, с времена на време, колале су разне гласине. Водио се прави психолошко-пропагандни рат. У једној јединици ми приђе старешина и шаптом ме пита да ли је истина да су генерали Павковић и Лазаревић погинули претходног дана. Одговорих му да је то прљавија пропаганда непријатеља, уверавајући га да сам до пре четири сата био са обочицом.

Требало је развејати гласине. Чим сам дошао на Истурено командо место рекао сам генералима да под хитно морају да стану пред камере и обрате се јавном мњењу. Тако је и било.

Приштински корпус је обезбеђивао 251 километара граничне линије. То 1998. године већ није било обезбеђење него упорна одбрана државне границе. Колико се сећам, те године се догодило више од 170 граничних инцидената. Бивало је покушаја да на Космет на јед-

ном месту у исто време уђе и до 600 терориста. Између осталог запленило је више од 80 тона муниције.

Да бисмо обавестили домаћу и светску јавност шта се догађа на граници према Албанији организовали смо изложбе заробљене технике. Покрећемо митраљезе, пушке, ручне бацаче, пиштоље, опрему... Уочили смо америчке обавештајце како помно завирују и бележе бројеве оружја. Проверавали су да ли ми исто оружје више пута износимо на видело. Дискретно им је пришао наш колега у цивилу говорећи им да се бројеви од прошле изложбе неће поновити. Само су поцрвенели.

А патриотизам, питамо генерала Старчевића.

„Постојала је бојазан да ће патриотизам пресушити, а он је бивао све снажнији. Људи су остајали чврсти, несаломиви. Знали су војници, ако буду рањени, да нећемо бити оставити на миљост и немилост непријатељу.“

Рећи ћу и то да војницима никада нисмо лакирали ситуацију. Увек су знали право стање. Нисмо ништа улепшавали. Предано смо им преносили историју, говорили о споменицима и манастирима као нашим светињама, о јунаштву народа.

Био сам у једном манастиру. Разговарао са монахињом. Имала је оригинални рецепт за златну боју. Иначе је доктор хемијских наука. Обавестила ме да су монахиње криомице обавиле гађања и да неће дозволити да их терористи побију.

У том манастиру била је и једна искушеница. Осамнаест лета је имала. Угледала је нашег старешину, заљубила се у њега, а овај је после тога често долазио на молитве. Видевши то старешина манастира, мати Макарија, позвала је искушеницу и рекла јој: „Дете пред тобом је живот. Пођи за оног дечака, изроди му децу. Имаш мој благослов“.

Искушеница ју је послушала.

А шта је најтеже било у рату?

„Гледао сам људи како плачу за својим погинулим другом, а онда после сат времена већ су у функцији одбране, у борби. Један од њих, видно потрешен што је изгубио друга љутито рече: „Сад ћу ја њих!“. Немој тако да радиш, рекох му. Буди смирен као да си на пикнику, као да желиш да обориш јабуку и биће ти сигурна рука. Немој да учиш да мрзиш. Мржња храни зло у људима.“

Међу најважније услове за висок морал у рату су међусобно поверење, лични пример и кохезија колектива. У заповестима наших команданата увек су у центру пажње били живот и здравље војника. А војницима је стално било на памети да ли ће испунити очекивања команданата. Говорили смо им да морају бити достојни свога народа.

И да не заборавим, ратно другарство је била најчвршћа веза у сваком војничком колективу.

Прилог приредили
Звонимир Пешић
Душко Шљиванчанин
Милан Чуљбић

Генерациско освежење у домовима за старе

СТУДЕНТИ УНОСЕ ВЕДРИНУ

Пројекат у Холандији, чијим примером крећу и друге земље, доноси обострану корист, младима бесплатан смештај, а станарима занимљиве суседе, спремне на дружење и свакојаку помоћ

Када имате 96 година и боли вас колено, побољшање се не може очекивати, нити је лекар у стању да помогне. Али оно што ми можемо, јесте да створимо такву атмосферу да се на бол заборави.

Ове речи Гее Сијпкес, управнице „Хуманитаса“, дома за старе у холандском граду Девентер, спремно ће потврдити станари. Откако су добили студенте за суседе, мање причају о болестима и умирању, већ воле да чују од младих како се проводе, куда излазе, имају ли девојке.

— Студенти доносе спољни свет у њихов живот и у ово здање — каже управница Сијпкес, иницијаторка пилот пројекта који је, показавши се успешним, брзо добио запажен публицитет у Холандији и Европи, али и у Америци и Аустралији, где се такође суочавају са растућим проблемом не само збрињавања старијих, већ и њихове изолованости и „гетоизације“

Одавно се упозорава да решење за старију, и све старију, популацију није у њиховом измештању у издвојене просторе, јер се тиме генерацијски јаз само продубљује већ, напротив, да установе тог типа треба пројектовати као део неке урбане целине — стамбене, тржне или, што да не, спортске.

Два проблема, решење

Али тешко је спречити да се домови претворе у „острва јада и туге“, ако станари имају само једни друге, не рачунајући особље. Исте муке, исте приче. На идеју да нешто ипак може да се учини, Геа Сијпкес дошла је након што је влада 2012. године укинула субвенције за боравак у домовима, које је до тад давала свим старијима од 80, а задржала их само за оне са преким потребама.

Непосредна последица те мере било је смањење броја корисника, појавила су се слободна места у домовима, јер многи пензионери, после брисања плаћања, нису могли да приуште плаћање пуне цене. С друге стране, стајао је вечити проблем студентског смештаја. У Амстердаму је, рецимо, 2014. године недостајало 9.000 соба за студенте.

Требало је само досетити се. Према причи ентузијаста из „Хуманитаса“, замисао је била да се у ситуацији смањеног прилива средстава квалитет одржи тако што ће бити ангажовани студенти, са радном обавезом од 30 сати месечно, а за узврат ће добити бесплатан смештај.

Врста посла није стриктно дефинисана, у питању је заправо безброј мањих задужења, испомоћ у дневним активностима, куповини или савладавању нових технологија, а некад је довољно само дружење, заједничко гледање утакмице или шетња, заправо све оно за шта професионално осо-

Помоћ у коришћењу компјутера:
Јуријен са 85-годишњим Антоном

бље нема времена, а представља битан, садржајан додатак дневном бивствовању

А шта тај аранжман представља за студенте?

„Имајући у виду да су студентске собе мале, прљаве и прескупе, ово је фантастична алтернатива. За 400 евра имао бих једва десет квадрата и морао да делим кухињу и купатило, а овде имам дупло већи простор и своју кухињу и купатило“, забележили су медији својевремено речи 20-годишњег Јуријена Ментинка, једног од првих шест полетараца међу 160 корисника у позним деценијама.

Старци „добри компанјони“

Међутим, није све само у бесплатном становању. Без обзира на максимално флексибилне услове (према принципу допуштено је све у границама разумног и уколико се тиме не нарушава мир станара), очигледно је да тај ко пожели да станује на месту чија су обележја старост, немоћ и потиштеност, мора да има склоности за хуманитарни активизам и добротворни рад.

Уосталом, и селекција се обавља с великом пажњом, после брижљивог вагања и исцрпног разговора са кандидатима. Од оних који су изабрани очекује се да буду предусретљиви, толерантни, агилни, предани, уствари

једноставно речено да буду добри суседи.

— Присуство младих начинило је од „Хуманитаса“ један од најлепших и најтоплијих домована у којем би свако, коме је таква брига потребна, пожелио да борави — истиче управница. Њени волонтерски сарадници (аранжман се односи само на узраст од 18 до

25 година) такође су задовољни, али неретко и изненађени открићем како „старци“ могу да буду добри компанјони који умеју да се шале и од којих могу да чују интересантне приче из њихових дугих живота. Могло би се рећи да је осим практичне користи, трајна вредност овог пионирског пројекта у разбијању стереотипа о две генерације које ништа не везује, не слажу се и не разумеју.

Живот врло лако и брзо демантује ове заблуде, само кад се створе услови да се ти удаљени светови приближе, као што је то омогућено у Девентеру, а њихов модел, исти или у некој сличној варијанти, преузет је у протекле три године у другим градовима, и не само у Холандији. Интересовање је огромно.

У Хелсинкију, за три апартмана у дому пензионера „Рудолф“ пријавило се 312 заинтересованих, а понуда је објављена преко Фејсбука. Боравак само троје новајлија под истим кровом са 134 староседелаца, учинио је да су се већ после неколико месеци осетиле промене, а осећај усамљености био је знатно ослабљен. Боља комуникација уочена је и између самих станара, а за младе суседе већином су навели да их осећају као своје вршњаке и да нису ни знали колико тога имају заједничког.

Д. Драгић

Извор: Глас осигураника

Шта нам се догађало 1991. године

ИСТИНА ОСТАЛА У ИНТЕРНИМ КРУГОВИМА

Данас када је утихнуло оружје, мада његово звецкање никако не престаје, и када су некадашње паравојне формације у бившим југословенским републикама законски легализоване, када све војске на овим просторима користе комфор касарнског начина живота, медијски окршаји, односно напади на бившу ЈНА и Србе не јењавају.

Пише Радисав Т. Ристић, пуковник у пензији

Из приче припадника Збора народне гарде Ивице Апатића, као и више других сличних примера каквих је било током борбених дејстава, јавност би, да су до ње допирале те приче, стекла праву слику о људима и дешавањима током грађанско-верског рата вођеног у последњој деценији 20. века на просторима бивше СФРЈ. Нажалост, мада је примера попут Ивице Апатића било готово свакодневно током 1991. и 1992. године, касније и у Босни и Херцеговини, ниједан није допрео до јавности јер у оперативним јединицама није било органа за информисање који би могли да је забележе пером, касетофоном и камером и дистрибуирају одговарајућим медијима. И прича о Ивици Апатићу би била прекривена велом заборав да се тог дана у команди мотомеханизоване бригаде, где је после указане помоћи приведен двадесетогодишњи „зенговац“, није у пролазу нашао аутор овог фељтона.

У Шиду је постојао Центар за информисање који са овом, а вероватно и другим оперативним јединицама на терену, није одржавао никакву везу. Интересантно је да и у бригади, по речима помоћника команданта за морално васпитање, потпуковника Вукашина Родића, нису имали појма да у Шиду постоји такав центар. Центар за информисање у чијем су саставу били људи који се никада нису бавили информативно-пропагандним пословима, контактирао је само са Политичком управом у Београду, од које је добијао дозволе за посете појединих новинара јединицама на борбеним положајима. У оквиру таквих односа, уз неразумна и непрофесионална кадровска решења, Центар за информисање у Шиду није могао ништа знати о конкретним збивањима на терену, као што је, на пример, хватање „живих језика“ и њихово коришћење у медијске сврхе.

Било је, додуше, и часних изузетака, односно ревностих и упорних хроничара догађаја на ратиштима. Новинари који су имали ратни распоред у јединицама ЈНА, помно су свакодневно бележили и снимали сопственим фотоапаратима и аматерским камерама све што се збивало на терену. Али, и поред високе професионалности, ти људи нису били у стању да остваре и одговарајуће медијске ефекте. Њихови текстови су најчешће завршавали на страницама „Народне армије“, „Фронта“, „Борбе“ и других интерних и малоти-

ражних листова. Сличан је пример био и са занатски изванредно припремљеним аматерским ТВ прилозима које је ТВ студију „Б“ и ТВ „Политици“ слао Владимир Красић, новинар „Борбе“, касније главни и одговорни уредник *Радија Новости*. Били су то, нажалост, информативни „ћорци“, с обзиром да у то време програме наведених телевизија није могло да прати ни половина грађана Београда. А све то, уз професионалну одговорност надлежних за информисање у војном врху и одговарајућу организацију, не само у војсци већ и у друштву, могли су да виде људи у свим земљама Западне Европе, Северне Америке и других делова света.

Последњи трзјаји

О промашајима војног врха у области информисања и даље се све отвореније говорило међу старешинама. Критике на рачун појединаца биле су све гласније. Људи који су се годинама и деценијама професионално бавили пословима информисања, покушали су да укажу на погубност таквог односа, захтевајући да се офанзивније крене са истином о војсци и збивањима на тлу Југославије.

Једна група виших официра и високообразованих грађанских лица на служби у ЈНА, октобра 1991. године, у време када су многе, али не и све, војничке и медијске битке биле изгубљене, покренула је иницијативу за формирање „Информационо-пропагандног и антипропагандног центра ЈНА“. Центар је, према њиховом предлогу, требало директно да буде везан за начелника Генералштаба, уз потпуно игнорисање Кабинета савезног секретара за народну одбрану и Политичке управе. Са том иницијативом упознали су, најпре, тадашњег начелника Управе безбедности генерал-мајора Александра Васиљевића, који их је, како су навели, у свему подржао. У допису који су после тога упутили на личност генерала Ацића, стоји поред осталог следеће:

„Друже генерале, не треба Вам говорити да се налазимо у једном прљавом рату каквог историја не памти... Страхоте које наши другови на ратиштима доживљавају превазилазе сва очекивања нормалне, здраве људске маште. Као да с друге стране нису људи, као да су потомци Степинца и Лубурића заједно, следбеници најцрњег фашизма... Зашто нам се у Хр-

ватској понавља Словенија? Зашто имамо управу (моралну) која понавља текстове“ (реч је о Политичкој управи). „Зар се бојимо да кажемо истину која треба да се чује у Загору, Далмацији, Истри, да доспе у Босну и Македонију пре него што се и тамо понови Словенија... Имамо људе експерте. Дајте нам овлашћења да их ангажујемо, да спасимо оно што се спасити може, да објаснимо народу ко су Туђман, Месић, Глигоров, Тупурковски, Ругова, Угљанин, Изетбеговић... Ми из Србије немамо где! Да ли ће нас Крф опет примити?“

Друже генерале, вероватно се питате зашто се обраћамо Вама и кршимо прописе и принципе начина обраћања у оружаним снагама. Одговор је: да прескочимо неке троме и стерилне институције, јер желимо да формирамо експертски тим одлучних људи који ничим нису оптерећени и који су спремни да своје знање не продају за каријеру, већ да раде посао за који их је ова земља школовала. Спремни смо да радимо. Ако се слажете с нама посветите нам мало времена да Вам детаљније изнесемо план и захтеве које треба подржати. Немојте нас прослеђивати у надлежност неке управе која ће тражити бирократске измишљотине...”

Писмо групе старешина и грађанских лица на служби у ЈНА, писано са пуно патриотских емоција и искреном жељом да се, колико толико, исправе дотадашњи пропусти, било је израз расположења великог дубоког разочарања у војни врх који је, како се говорило, издао све оне који су се борили за очување Југославије. Јер армија, вођена њиховом руком, не само да је доживљавала војничке поразе, већ је у добром делу домаће и светске јавности била изложена својеврсној медијској блами. Веровало се, међутим, да још није све изгубљено, да се војнички поразу могу брзо претворити у тријумфалне победе, а медијске сатанизација војске ублажити и професионалним информативним акцијама временом потпуно елиминисати. Такав преокрет је очекиван уз неопходну сагласност Благоја Ацића који је, као начелник Генералштаба, имао законске могућности и право да оперативним јединицама нареди извођење конкретних борбених, информативних, пропагандних, обавештајних, безбедносних и других акција. Многе старешине су, дакле, у личности Благоја Ацића виделе спасиоца у вези са превазилажењем свих дотадашњих неодлучности, промашаја и издаје.

Добро скројени план „пао у воду“

Судбина дописа групе старешина начелнику Генералштаба, није се, нажалост, разликовала од претходних неуспешних покушаја да се спаси што се спасити може. Комплетан елаборат, заједно са дописом, потписима старешина и грађанских лица, списком спољних сарадника и планом реализације Информативног центра, генерал Ацић прослеђује Управи за морално васпитање (бивша Политичка управа) са лаконском напоменом: „Изучити иницијативу и ангажовати овај састав“. Не пружајући могућност потписницима да му усмено изложе своју замисао, он понуђену иницијативу преносу у надлежност управе која је најнепосредније везана за Кабинет ССНО, због чега цео план пада у

Рат информацијама један је од најважнијих делова оружаних сукоба

воду, а неким потписницима се чак прети да ће бити „најурени“ из установа у којима раде.

Све очигледније незадовољство старешина због таквог односа према информисању, људи и институције на које се највише бацало дрвље и камење, покушали су да некако ублаже и амортизују нарастајући гнев изазван катастрофалним стањем у медијском обрачуна армије са сецесионистима. Помоћник савезног секретара за политичко-правни сектор, генерал Марко Неговановић, коме је била потчињена бивша Политичка управа, потписао је наређење којим се регулише „предузимање одговарајућих мера и активности ради интензивирања информисања јавности о одбрани ЈНА од општег напада оружаних састава Хрватске“. Наређењем је предвиђено формирање Пресс центра у Дому ЈНА у Београду, где би се за домаће и стране новинаре, како је наведено, „осим редовних комуникација, одржавале конференције за штампу, обављали брифинзи са новинарима и разговори представника Савезног секретаријата за народну одбрану са новинарима“.

Било је планирано да Пресс центар ради сваког дана и да у његовом саставу, поред руководиоца и његовог заменика, буду новинари из Војноиздавачког центра ЈНА, два преводиоца, дактилографи и техничко особље. За формирање центра задужена је Служба за информисање јавности, уз напомену да у обликовању информација за пласман у средствима јавног информисања, најнепосредније сарађује са „Генералштабом оружаних снага, Управом безбедности и другим изворима информација“. Иако је Служба за информисање предузела све мере да изврши наведено наређење, припремила кадровску и материјалну формацију пресс центра, он никада није заживео. По старом „добром обичају“, није уследило никакво објашњење због чега писмено наређење Марка Неговановића, члана Штаба Врховне команде задуженог за информативно-пропагандну и правну делатност, није извршено. Мада званичних података о овој операцији нема, прст је и овог пута упиран у правцу Кабинета ССНО, односно у људе који су се дели у војном врху.

Борба за истину

Претходна је Југославија, што је у сваком погледу извесно, превасходно медијски разбијена. Манипулације информаци-

јама су, то је данас јасно читавом свету, припремане у великим медијским кућама Европе и САД, а биле су инициране од водећих политичара најмоћнијих земаља Запада и мултинационалних корпорација под америчком доминацијом. Вешто манипулишући јавним мњењем, организатори и реализатори информативно-пропагандне политике, сваки покушај одбране Југославије квалификовали су као акт великосрпске агресије. Срби су проглашавани агресорима и онда када су бранили своја вековна огњишта, док су сви други били жртве оних који су се бранили. То је, поред осталог, био разлог што је јавно мњење Запада сваку врсту насиља над Србима одобравало и сматрало праведним чином одмазде „потлачених“ над „крволочним српским агресорима“.

Срби из те и такве политике нису, изгледа, извукли одговарајуће поуке. Јер и током дејстава у Словенији, Хрватској, Републици Српској Крајини, Босни и Херцеговини, Косову и Метохији, однос снага и ефеката у сфери информативно-пропагандних активности, није се готово ни за длаку изменио. Иако су на чело војске и државе долазили неки други – млађи и полетнији људи, у медијска надметања са непријатељима српства нису укључивани експерти – професионално опредељени за те послове, већ људи странака на власти и послушници и миљеници војних челника. На челу штампањих и електронских медија дошли су људи одани државном и војном руководству, спремни да без говора изврше сваки налог, макар се то косило са основним професионалним постулатима у области информативно-пропагандних делатности.

Данас када је утихнуло оружје, мада његово звецкање никако не престаје, и када су некадашње паравојне формације у бившим југословенским републикама законски легализоване, када све војске на овим просторима користе комфор касарног начина живота, медијски окршаји, односно напади на бившу ЈНА и Србе не јењавају. Политичари и војници су добили Дејтон, резолуције Савета безбедности ОУН и препоруке разних међународних институција, али „седма сила“ која се истински залауфала за време грађанског рата, никако да „прикочи“. Ратно-опцијска пера, странке и покрети у бившим југословенским републикама, укључујући неке невладине организације и део поратних медија у Србији, и даље подстичу незајажљиве апе-

тите својих челника, бацајући несмањеном жестином дрвље и камење на српство и „југоармију“. Окривљујући их и даље за сва зла у сопственим новонасталим државицама у којима се од сецесије очекивало много, а у животној збиљи много изгубило. Упорно се и даље, чак и пред светом раскринканих лажи, траже зрнца истине како би се одржао ниво сатанизације Србије и бивше ЈНА.

Свету представити прави образ

На ступцима штампе, емисијама радија и телевизије, на многим веб сајтовима у новонасталим републикама, којима се здушно придружују спонзори из иностранства, и даље се подгревају страсти подсећањем јавности на „безочне злочине“ које је „српска ЈНА“ нанела житељима Вуковара, Дубровника, Сарајева, Сребренице... Сlike изгладнелих заробљеника у логорима, брутални злочини над цивилима, плач мајки и масовне гробнице, још увек су присутни и још увек се „врте“ на многим странам, чак и неким домаћим електронским медијима, као стравично подсећање на „варварске“ поступке ЈНА према беспомоћном становништву и ратним заробљеницима. И сами смо, гледајући прилоге на ЦНН, ХТВ, ТВ Сарајево и другим електронским медијима, почели да верујемо у многе од тих лажи и полуистина.

Сазнали смо касније, а знамо и данас, да су сахране масакрираних српских жена и деце, плач мајки и сестара над искасапљеним телима мужева и браће, почињених од стране Хрвата и муџахедина, приказивани свету као злочини Срба над њиховим грађанима. Знамо, имамо и сведоке, да су изгладнели и малтретирани српски заробљеници, снимљени иза бодљикавих жица хрватских и муслиманских логора, презентирани свету као патници над којима је „србочетничка“ војска вршила у свету дотле непозната зверства. Знамо, много тога знамо, али као да никакве поуке нисмо извукли из догађаја у годинама протеклог грађанско-верског рата.

Зашто данас, када све то добро знамо, када много тога са пуно аргумената можемо да докажемо, не кренемо у медијски поход како би, без еуфорije, без жучи и мржње, отворено рекли свету истину. Крајње је време да се органи задужени за информисање и пропаганду у друштво и Војсци Србије, трансформисаној наследници ЈНА, Војске СРЈ и Војске Србије и Црне Горе, званично огласе и осмишљено, организовано и професионално обрате домаћој и, посебно, светској јавности. Треба, без устручавања, изнети на светло дана истину у коју нико неће моћи да посумња без обзира колико била болна, или лепа, за било коју страну која је учествовала у најбесмисленијем рату вођеном на просторима бивше СФРЈ. Ћутањем и уверењем да ће истина, кад тад, сама по себи избити на видело, само ћемо учврстити искривљену слику света о нама и допринети да се та слика пренесе и на будуће генерације. Будемо ли се и даље понашали тако, прљавштину са образа, који нам је укаљан прљавим лажима, вековима нећемо моћи да сперемо – на сопствену и срамоту својих потомака.

(Крај)

Промоција књиге „Стратегија националне безбедности у теорији и пракси“

ШТИВО КОЈЕ ЈЕ НЕДОСТАЈАЛО

Према речима аутора, свака одговорна држава посвећује велику пажњу изградњи националне безбедности, што је један од основних услова опстанка и развоја друштва и државе

Представљена књига је новитет у области стратегијских тема

Књига „Стратегија националне безбедности у теорији и пракси“ генерал-пуковника у пензији проф. др Бранка Крге представљена је 14. новембра у Свечаној сали Дома Војске Србије. Промоцији су

присуствовали државни секретар у министарству одбране Александар Живковић, представници Министарства одбране и Војске Србије и бројни љубитељи књиге. Осим аутора, на промоцији су говорили

рецензенти академик генерал у пензији проф. др Сениша Боровић и проф. др Андреја Савић, као и генерал у пензији проф. др Радован Радиновић и уредница књиге Мирјана Сандић.

Сериозна упоредна анализа и синтеза

Присутнима се обратио и директор Медија центра „Одбрана“ пуковник Стевица С. Карапанџин који је нагласио да је „Стратегија националне безбедности у теорији и пракси“ изузетно значајно дело.

– Бољи тренутак за објављивање ове књиге није могао да се деси. Ми смо предузели све неопходне мере, захваљујући одлуци министра одбране, да до свих релевантних и битних места у систему одбране стигне ова књига, нагласио је пуковник Карапанџин.

О књизи Бранка Косића „Записи из пурпурног времена“

СРЦЕМ СЕ НАЈБОЉЕ ПИШЕ

Дело о којем је реч, сведочанство је за историју српског народа хроника је минулих врућих збивања и уметнички обрађена сурова стварност. Чита се лако, подстиче на размишљање и нуди могуће хоризонте за ход према будућности.

Најбоља препорука за књигу пуковника у пензији Бранка Косића „Записи из пурпурног времена“ би могла да гласи да је аутор погрешно занимање, то јест уместо за чистан и узвишен позив официра, требало је да се определи за занимање књижевника. Читајући то штиво које је Бранко изнедрио из дубине душе штошта се може сазнати о ратним временима, судбинама људи, времену немаштине и сталне претње за губитак живота, одлучности да се од повампирених немани у људском облику одбрани огњиште, о јунаштву оних чији су преци такође били јунаци, о наро-

ду који се по ко зна који пут у историји су-срео са опасношћу да нестане или да га силом асимилију.

Своје записе Косић је обликовао у тридесет четири казивања о догађајима од 1992. до 1995. године. Све те приче повезане су јединственом невидљивом приповедачком везом попут ласера. Поменимо део наслова који понајбоље осликавају штиво које из њих следи: „Пред кућом предака“, „Шта рећи младим борцима“, „Топови усмерени у прошлост“, „Како радити са људима у ратном времену“, „Ближе фронту све се тресе“, „На рулету жи-

вота и смрти“, „Шта говоре метафоре“, „Дани крадени од рата“, „Печати злог времена“, „Уметничке искрице за душу“...

Ширио се мирис барута

Како су изгледали Бранкови први дани рата може се сазнати из записа: „Као прави ратник под узбуном, запртих опрему, ратну униформу и оружје и стигох у очеви-ну, из које сам пошао давних педесетих го-

Генерал у пензији Боровић је рекао да је ова књига од изузетне важности за наш теоријски рад, стратегијско размишљање и за наш пут у будућност.

- Аутор је у монографији аналитички обрадио свако питање које је релевантно за постизање коначног циља овог рада. Анализиране су стратегије националне безбедности седам одабраних националних држава и све су добро, аналитички, и садржајно презентоване, истакао је професор Боровић.

Професор Савић је нагласио да свака књига која настаје као резултат дугогодишњег теоријског истраживања и практичне примене заслужује пажњу.

- Лично ми је веома добра позната упорност, посвећеност и истрајност аутора у упоредним анализама бројних држава, нашег искуства и специфичности, дубоким промишљањима геополитике и визијама о правцима кретања државе Србије у турбулентним временима глобализма којима је

оптерећена наша садашњост, поручио је Савић.

Према речима професора Радиновића, књига коју нам је аутор подарио је крвини стратешки документ у нашој држави и одбрани, у недостатку националне стратегије.

- У својој књизи, генерал Крга је на фин начин понудио шта би то требало у догледно време иновирати и то у ослонцу на једну озбиљну анализу, а на тај начин је и сам себе понудио да у томе учествује. Искрено се наддам да ће држава и Министарство одбране препознати потребу ангажовања и генерала Крге и његове књиге. Ја то топло препоручујем, рекао је професор Радиновић.

Национална безбедност атрибут модерне државе

Генерал Крга је истакао да сви који су се бавили писањем оваквих или сличних радова знају да то не би могло да буде реализовано без шире подршке.

Свечана сала Дома ВС била је препуна

дина. Напустио сам хаотични Београд и запутио се у још ровитију Бања Луку, у којој већ пуну годину тутњи рат, где смрт и живот иду заједно. Мада на први поглед то није видљиво, рат одају смртоносни рафали који одјекују тамо изнад Козаре, горе на Борји и Узломцу, тамо на Озрену, дуж долине ријеке Спрече и Босне. Мирис барута као да се шири кроз злосутне убилачке таласе недалеко одавде. Свјестан опасности ипак ријеших да будем у раду и рату са својим народом. Ноћ ћу провести у селу, понешто проверити а онда се придружити „друговима по оружју“.

Косић истиче да је први пут у Крајину дошао преко Посавине, уместо преко Славоније, као некад „док бијаше „југе“ а сада је то нека нова – туђа домовина, пуна тврдих граница, препрека и забрана“.

Ступање у родно село описао је овако: „Ништа живо се не миче. Из прве куће појави се снаха Петра, забрађена у дубоку црнину, која је одувјек у овом крају била симбол туге и смрти, што се и уклопи у моје суморно размишљање о овом времену зла, које се наказно цери иза сваког угла и пријети ли пријети“...

Аутор се у књизи, на оригиналан начин, присетио свога оца. „Отишао је заувјек, остале су његове крчевине, њиве и пољане, које су му снагу пиле, остала је ова земља, од Турака откупљена, коју нам опет

хоће да отму. Нијесмо му вјеровали када је говорио да је Крајина као једно брвно, на коме се увијек могу срести неки тврдоглави и јаки јарци, и ето ти рата. Зато је Крајина крвава хаљина, проклет био коју је створио. Наши преци су ишли за плугом ал' увек са пушком, гинули о свом руху и круху. Тако је бивало и биће – говорио је. Сад видимо да је био у праву. Добро је да ово није доживио“...

Пуковнику има ко да пише

Размишљање о колегама официрима других националности тече овако: „Ко би то рекао: школовали смо се у истим школама, радили у истој Армији и истој отаџбини а сад то све нестаје по вољи неких невидљивих моћника и ту се ништа не може. Све је то смислио неки лукаво ишчашени ум и сад се спроводи“...

У рецензији књиге др Неђо Попара, пуковник у пензији између осталог је написао: „Сређујући своје Записе, припремајући их за штампу, аутор се доследно ослањао на доживљено а најприје на оно што је промишљао и доживио са највећим узбуђењем! Тек понегдје, уз војну терминологију додао је по коју заводљиву шару – литерални украс, да би текст био наративнији и питкији. Успио је у томе финим ма-терњим српским језиком свога краја, што-

- Књига је резултат мојих дугогодишњих расправа са колегама из Војске и са колегама с Факултета за дипломатију и безбедност и они свакако имају заслугу за одређене формулације које су овде изнете. Драго ми је што су сви данас, анализирајући теоријске основе, изнели да се залажем за утемељење националне стратегије. Када бисмо имали националну стратегију знатно би лакше било доношење политичких одлука по разним основама. Ја сам у старту имао визију да је национална безбедност најнеопходнији ниво безбедности од кога зависе појединачна безбедност, корпоративна, регионална и међународна. Немогуће је да држава партиципира у било каквим облицима безбедности ако национална безбедност није уређена на ваљан начин, рекао је генерал Крга.

Политика националне безбедности један је од суштинских атрибута модерне државе. Књига проф. др Бранка Крге настала је због унапређења стратегијског промишљања и безбедносне културе и представља критички осврт на теоријске поставке и практичну реализацију постојеће Стратегије националне безбедности Републике Србије.

Према речима аутора, свака одговорна држава посвећује велику пажњу изградњи националне безбедности, што је један од основних услова опстанка и развоја друштва и државе. У надлежним институцијама Републике Србије предузимају се мере у складу са околностима и могућностима, али имајући у виду да се облици угрожавања мењају, систем безбедности неопходно је прилагођавати тако да буде способан да реагује.

За стварање безбедног окружења проф. др Бранко Крга, кроз низ конкретних сугестија, предлаже како би требало побољшати постојећу Стратегију националне безбедности Републике Србије и делатности које из ње произлазе.

кавским дијалектом и ијекавским изговором, приповиједачким стилем којима су крајишници веома вични. Ово је врло успио књижевни домаћин, за неке и неочекиван од „класичног војника“ али Бранко каже да иза сваке војничке блузе куца једно топло људско срце, а срцем се најбоље пише“. Тиме ће разоружати неке надобудне читаоце који мисле да унапријед знају шта то један пуковник може да напише. Али када прочитају књигу сигурно ће бити оних који ће имати шта пукију да пишу. Могу позивати и живе сведоке из Крајине, који су се тамо кретали као и Бранко, и питати је ли могуће да се све то дешавало живим људима на крају двадесетог вијека? У тексту се могу наћи одговори на многа питања, као: докле ћемо бити сами; докле ћемо моћи издржати; куда овај рат води; зашто су моћне силе напади Србе, као и оправдано прибојавање генерала Младића да је „изгледа све отишло до Ђавола“.

Књига Бранка Косића сведочанство је за историју српског народа, референтни извор описа догађаја и времена, хроника збивања и уметнички обрађена сурова стварност. Чита се лако, подстиче на размишљање и нуди могуће хоризонте за ход према будућности.

3. Пешић

Седница свечане Скупштине ОпОрг Чукарица

СМАЊЕНЕ ПЕНЗИЈЕ НАЈВЕЋИ ПРОБЛЕМ

У сали Месне заједнице Церак-виногради 6. новембра одржана је седница свечане Скупштине Општинске организације војних пензионера Чукарице којом је обележена 24-годишњица од формирања те организације. Уз масован одзив пензионера, седници Скупштине присуствовали су бројни гости, међу којима и председник Удружења војних пензионера Србије Љубомир Драгањац и председник Извршног одбора ГО Зоран Вучковић, а и председник Скупштине општине Чукарица Срђан Коларић. Свечаност су увеличали и Миле Глумац, председник Надзорног одбора УВПС, Часлав Антић, председник Здравствене комисије УВПС, Љиљана Веиновић, управница истурене амбуланте „Церак“, Милутин Симић, секретар МЗ „Церак“, Слободан Ђокић, председник пензионера општине Чукарица и други.

Поздрављајући присутне пензионере и госте Председник Општинског одбора Зоран Јанковић, уз краћи сажет преглед рада организације протекле године, истакао је и проблеме и нерешена питања са којима се сусреће организација.

-Тренутно највећи проблем КВП јесте смањење месечних примања које траје већ три године. Закон по коме су смањене пензије означен је као привремен. Та привременост траје одвише дуго, што је многим војним пензионерима ноћна мора. Наше удружење је поднело народну иницијативу за враћање пензија на ранији ниво и за њихово редовно усклађивање два пута годишње, како је предвиђено у два члана основног закона. Народна скупштина РС то није ставила на дневни ред иако је била обавезна. Ћутање чиновника покушавају да манипулишу нетачним чињеницама и неуважавањем 33898 потписника иницијативе. Из наше општине било је 1041 потписника.

Додељена су признања за успешну активност заслужним члановима од стране Главног и Општинског одбора. Тако је Плакету УВПС добио Мирослав Марковић, пуковник у пензији.

Скуп су поздравили председник Љубомир Драгањац и Зоран Вучковић, одајући признање организацији за успешан рад у протеклој години. Информисали су о састанку представника УВПС и министра одбране Александра Вулина.

Поздрављајући присутне председник Скупштине Чукарица Срђан Коларић истакао је спремност општинских органа да војним пензионерима пруже помоћ у оквирима реалних могућности.

М. Чавић

Сусрет припадника 1. класе ППШ

ЖИВОТ ИСПУЊЕН РАДОМ

У суботу 28. октобра у београдском хотелу „Бристол“ састали су се некадашњи питомци 1. класе Пешадијске подофицерске школе, да би обележили 65 година од ступања у школу и 63 године од завршетка те школе.

Пре 65 година 470 голобрадих дечака из свих крајева Југославије, углавном са села, обрело се у Зрењанину и започело војнички живот, који је за већину био непознаница. У њиховим сећањима дубоко су урезане успомене на дане школовања у Зрењанину. Сомбору и Билећи. Школу је 1954. године завршило 389 питомаца и произведено у чин пешадијског водника. Одлазећи на дужности широм Југославије, закорачили су у нови живот.

За младе воднике у новим срединама настао је другачији живот, испуњен различитим обавезама на послу, постепено и породичним обавезама. На свет су дошла деца, па унучи, прауници... Никад краја обавезама.

Амбициозни подофицири наставили су да

уче, усавршавају се у служби и напредују. Тако су на крају радног века имали једног генерала, 17 пуковника, 32 потпуковника, 10 мајора, пет капетана прве класе, два поручника, док су остали били заставници прве класе.

За ове 63 године доста се тога десило, доживели су и туђе патње (доста њих нису више живи), године су притисле, а са њима и болести. Доживели су и да буду на граници социјалних случајева.

Поводом 50 година од завршетка школе објавили су монографију класе (1954-2004), у којој су речју и фотографијом описали живот класе и сваког појединца и наставника.

На последње окупљање дошло је само 18 класића. Било је весело. Евоциране су успомене, испричане духовита запажања и вицеви.

Договорено је да се убудуће класићи окупљају, без обавеза, последње суботе у октобру у хотелу „Бристол“ у 11 часова.

Бора Гајић

У Крушевцу обележен 85 година АБХО службе

КОРАК НАПРЕД

Делегација УВПС Крушевац, са председником Душаном Самарџићем на челу, присуствовала је обележавању Дана службе АБХО ВС у касарни „Цар Лазар“ у Крушевцу.

Свечаности обележавања 85 година постојања АБХО службе и 10 година од формирања 246. батаљона АБХО присуствовали су: командант Копнене војске генерал-потпуковник Милосав Симовић, представник МО пуковник Синиша Кресовић, представник Команде за обуку потпуковник Јадранко Дивјак, представник Савета АБХ службе Горан Десанчић, команданти јединица и центара у гарнизону, заменик градоначелника Крушевца Весна Лазаревић, начелник Расинског округа Бранислав Весић, његово правосвештенство

Епископ др Давид Перовић, представник Полицијске управе, директори јавних предузећа, школских и културних установа града Крушевца, представници ОРВС и СУБНОР-а, пензионисани припадници АБХО службе и представници средстава јавног информисања.

У име припадника 246. БАБХО и Центра АБХО, присутне је поздравио командант свечаности потпуковник Зоран Вукадиновић.

Центар АБХО је носилац индивидуалне стручно-специјалистичке обуке АБХО војничког састава, курсирања и усавршавања припадника Војске Србије различитог нивоа из области АБХО, испомоћи у школовању официра АБХ службе Војној Академији, и подршке у реализовању преузетих државних обавеза (међународних конвенција и уговора у области ограничења и заштите од ефеката дејства оружја за масовно уништење).

Гостима је приређен тактичко технички збор, где су била приказана најсавременија средства и опрема са којом АБХ служба располаже.

Мр А.Симоновски

На скупу инжињераца

ДОБРОДОШЛИ ВЕТЕРАНИ

Род инжињерија ВС званично постоји од 6. новембра 1865. године, када је настао. Од тада до данас сви ратни догађаји и мирнодопска изградња земље нису могли протећи без учешћа „љутих инжињераца”.

Јединица потпуковника Синише Маринковића, као наследник славних инжињераца не заборавља своје славне претке, па сваке године, њима у част, на дан оснивања рода, обележава празник. Они, такође, не заборављају ни своје колеге – ветеране, позивају, друже се са њима и евоцирају успомене са бројних градилишта и вежби широм ондашње Југославије.

На 152. годишњицу рода инжињерије у касарнском кругу би-

ла је и делегација војних пензионера коју су сачињавали Ђорђе Момчиловић, Слободан Марковић, Миодраг Перић и Драгоград Гладовић.

Свечани строј постројених понтонираца, у пратњи заменика команданта мајора Игора Шакића, обишао је капетан бојног брода Андрија Андрић. У обраћању припадницима јединице и гостима, он је одао признање војницима и старешинама на успесима у изградњи оперативних способности тог састава.

Свечаност је завршена поделом награда и похвала истакнутим појединцима, а затим је настављено дружење са гостима и инжињеријским ветеранима.

С. Стојановић

Годишња Скупштина подморничара

ИЗАБРАНО НОВО РУКОВОДСТВО

Удружење „Подморничар“ је 11. новембра одржало 16. седницу годишње Скупштине. Извештаје о раду Скупштине су поднели представници Управног и Надзорног одбора, а и Организационог одбора 56. међународног конгреса подморничара (56 isc).

Скупштина је усвојила План рада за наредну годину. Као тежишни задаци и активности у наредној години пред органима Удружења издвојени су: сарадња са надлежним институцијама МО Србије и МО Црне Горе у довођењу П-911 из Боке Которске у Београд; припреме „56 isc“ у мају 2019. у Београду, решавање проблема просторија за текући рад Удружења.

Усвојени Статут у циљевима Удружења нагласио је и социјалну компоненту – бригу о старим и болесним члановима и њиховим породицама.

За председника Скупштине

изабран је Милан Јованов, а за заменика председника Ацо Руџић. У Управни одбор изабрано је пет чланова: Слободан Живанић, Владе Огар, Ратко Амичић, Иسمет Сеферовић, и Милисав Мијовић.

Одмах после годишње скупштине подморничари су на сплаву *Kej* наставили са традиционалним дружењем, које је капетан Пера употпунио двочасовном возњом од Ушћа, поред Београда на води до моста на Ади и назад. Подморничари су за ову прилику допутовали из Ниша, Краљева, Крагујевца, Крушевца, Вршца, Новог Сада, Суботице, Добоја, Бања Луке, Смедерева, а своје представнике упутила су братска удружења из Пуле и Тивта. Међу гостима су били и директорка Бродарске школе Тања Ђокић, представници Речне флотиле ВС, удружења *Курјаци са ушћа* и *Кобре*.

М. Мијовић

Дружење без повода

ЖИВОТНА ПОТРЕБА

Припадници негдашње 6. класе подофицирске школе везе, они који су се образовали у Краљеву и они који су знања стицали у Шентвиду, једном месечно се обавезно састају у неком од београдских ресторана. Кажу да им је то насушна потреба јер другарство траје, а живот иде својим током. И наравно прича никада краја, свега се сете, запишу, па је тако настала и монографија.

Овога пута састали су се у ушушканом ресторану на обали Саве „Либертас“. Том приликом власници ресторана Руџици Крвавац Трајче Матушев уручио је захвалницу, јер се у том ресторану осећају као код своје куће. Када се год тамо састају, унапред наруче мени. Овога пута поручени су рибља чорба и печена риба.

Међу класићима био је и Небојша Свијетлица, пуковник у пензији, чији је син Небојша такође пуковник и пилот, а налази се у мисији Србије у Уједињеним нацијама. Унук је кадет војне академије, а летеће на хеликоптерима. Три генерације официра у породици Свијетлица.

Арсен Лазаревић нам је испричао анегдоту из питомачких дана. Наиме, Михајло Лукић када год не би знао оно што га наставник пита, ослањао се на класића Ђуру Грубора, обраћајући му се речима „Ђуро, брате, помагај!”

Међу окупљеним класићима и њиховим наставницима били су Александар Каличанин, Живорад Томашевић, Гојко Николић, Милан Драговић, Станиша Станишић, Иван Розга...

Сваки пут везисти позову и неког из млађе класе, па се круг контаката и успомена непрестано шири. Захвални су председнику Општинске организације УВПС Цветку Јокановићу који им омогућава састајање у просторијама Удружења.

Почасни гост приликом последњег дружења био им је пуковник у пензији Мирко Божић, учесник НОР-а и некадашњи командант Центра ЕИ и ПЕД.

З. П.

Годишњица
погибије
потпоручника
Борка Никитовића

**ОДАТА ПОШТА
ХРАБРОМ
ОФИЦИРУ**

Делегација Удружења породица палих бораца ратова од 1990. године, коју је предводила Добрила Копривица, присуствовала је церемонији обележавања годишњице погибије потпоручника Борка Никитовића и том при-

ликом положила венац.

У име делегације Министарства одбране и Војске Србије венац је на спомен – обележје посвећено Борку у дворишту Основне школе „Петар Лековић“ у Пожеги положио заменик команданта Гарде пуковник Жељко Гавриловић. Венце су положили и чланови породице потпоручника Никитовића, представници Војне академије, општине Пожега и представници других удружења.

Потпоручник Никитовић погинуо је 16. октобра у Вуковару као припадник Гардијске бригаде. Указом председника СРЈ постхумно је одликован Орденом за храброст.

Рапорт из Зајечара

ДЕЛА ЈУНАКА ПОДСТРЕК
ЗА ДЕЛОВАЊЕ

Признању у част

КАД СЛАВИ КОТЛАЈА

Колико су цењена и који је домет признања Удружења војних пензионера Србије најбоље се може докучити на основу поступка једног од добитника Повеље УВПС. Наиме, пре отприлике две седмице у просторијама Месне организације УВПС Батајница заставник у пензији Момир Котлаја организовао је ручак за своје колеге, а на свечаност су позвани и представници Општинске организације УВПС Земун Цветко Јокановић и Трајке Матушев.

Бираним речима су колеге говориле о заставнику прве класе у пензији Момиру Котлаји који се одазива на сваку акцију, не штеди себе у остваривању програмских задатака УВПС, када је год потребан добровољац да се не-

што уради Момир је увек ту.

Осим „службеног“ дела дружења, Момир је познат и по томе што пружа и личну помоћ онима којима је нешто потребно. Познат је и као успешни индивидуални произвођач добре ракије (за своје потребе). Разуме се, када се год организује какво славље у батајничком УВПС Момир своје другове почастује добром мученицом.

Уз ђаконије које је приредио Момир, овога пута први пут су се чуле и гусле у рукама Рефика Спахића и јуначке песме.

Од како је остао без супруге, Момир Котлаја доста времена проводи са својим колегама војним пензионерима и како нам рече, УВПС за њега значи живот.

З. П.

Тимочка бригада за свој свој дан изабрала 19. октобар, када је 1918. године ослобођен Зајечар.

У касарни „Никола Пашић“ у Зајечару организована је пригодна свечаност којој су, поред припадника Војске Србије, присуствовале и бројне званице из јавног живота Тимочке крајине, међу којима и представници УВПС.

Командант Тимочке бригаде, потпуковник Владица Вучковић, истакао је да јединица следи светле традиције предака и јединица из које је настала та бригада.

Бригадни генерал Дејан Јанковић је у обраћању присутнима, нагласио је да дела српске војске треба да буду подстрек, извор и мотивација у извршењу задатака. Заслужним војницима и старешинама уручене су награде, после чега је КУД из Зајечара извело пригодан програм.

У склопу Дана ослобођења Зајечара одата је пошта погинулим француским војницима.

У поздравном говору је истакнуто, да је 19. октобра 1918. године, у налету француске коњице са пуковником Гамбетом

на челу, ослобођен Зајечар, протеране су немачке и бугарске јединице, а народ изашао на улице да поздрави ослободиоце. Том приликом је погинуло 85 француских војника и старешина, од тога 83 знаних и два незнана борца. Они су сахрањени у Зајечару, а становници града и локална самоуправа бригом за њихове гробове, враћају дуг храброј јединици.

Учесници обележавања Дана ослобођења Зајечара упутили су се потом у центар града, где су положили венце на споменик храбрим тимочким војницима који су учили Првог балканског рата мобилисани у две пешадијске дивизије и прошли све голготе у биткама од 1912. до 1918. године. Од мобилисаних 26.000 војника, у биткама на Једрену, у Кумановској, Битољској бици, на Криволаку и Овчем пољу, Церу, Дрини, Колубари, Легату, ослобађању Београда, пробоју Солунског фронта, преко Босне и Херцеговине до Далмације, животе је на олтар отаџбине положило 4.083 борца.

Д. Дабетић

Ратно другарство
не престаје

ОКУПЉАЊЕ РАТНИКА

Преживели припадници 4. оклопне бригаде и чланови њихових породица из гарнизона Јастребарско, 13. октобра обележили су у Зрењанину 26 година од извршења борбеног задатка везаног за предислокацију старешина, војника, цивилних лица и борбених средстава из Јастребарског у Тузлу. У ранијем и тадашњем периоду део јединица брига-

де је извршавао и борбене задатке у Лици и на Кордуну.

Присутнима на традиционалном дружењу обратио се тадашњи командант бригаде пуковник Радован Тачић. Он је истакао да је бригада захваљујући високом моралу и обучености војника, старешина и цивилних лица веома успешно извршавала задатке, уз минималне губитке у људству и техници. Погинулим и преминулим припадницима бригаде одата је почаст.

Пут бригаде детаљније је описан у књизи „Стаклени тенкови“, чији је аутор Радован Тачић. Примерци књиге се могу набавити путем телефона 062/220603.

М. Лалић

Скуп гардиста

ОБЕЛЕЖИЛИ ДАН
СЕКЦИЈЕ

Као и претходних година пензионисани гардисти радно и свечано обележили су дан формирања Пратећег батаљона Врховног штаба и Гардијске бригаде (4. новембар). Делегације Секције положили су цвеће на гробове врховног команданта маршала Тита, Јованке Броз, првог команданта Гардијске бригаде генерала Милана Жежељи и Александра Ранковића-Леке.

У сали хотела „Бристол“ одржана је годишња скупштина Секције на којој је констатовано да су сви планирани задаци за текућу годину извршени успешно. Усвојен је и предлог задатака за наредну годину.

Председник секције генерал у пензији Бранко Гајић поделио је чланске књижице новопримљеним члановима. Дружење гардиста настављено је заједничким ручком. Присутним су се придружили командант гарде генерал Миломир Тодоровић и генерал Петар Латковић, који су бурно поздрављени.

М. Човић

У Београду је недавно организован сусрет негдашњих питомаца Средње војне школе везе који су се школовали од 1963. до 1966. године. У чин водника унапређено је 120 свршених питомаца, који су распоређени у јединице ЈНА широм Југославије. Део њих касније је наставио школовање у Војној академији КоВ.

Сусрету организованом у хотелу „Бристол“ окупило се четрдесетак припадника

Сусрет негдашњих питомаца 12. Класе СВШ везе

ОД ЗАСТАВНИКА ДО ПУКОВНИКА

12. класе. Неколицина њих дошла је из Македоније и Словеније. Данас су сви пензионери од чина заставника до пуковника.

Класићима се обратио члан Организационог одбора за припрему сусрета Драгомир

Ђукић. Негдашњи питомци евоцирали су успомене на дане школовања и службовања. Договорено је да се идуће године поново окупе 28. септембра за Дан везе ЈНА.

С. Шахиновић

Слава великог српског племена

РАСПЕВАНИ ВАСОЈЕВИЋИ

У Савином Селу код Врбаса 18. новембра, уз учешће више од 500 званица из Србије и Црне Горе, колективно је 25. пут заредом прослављен Аранђеловдан, слава Васојевића. Том скупу присуствовали су и руски изасланик одбране пуковник Андреј Киндјаков и војни и ваздухопловни аташе пуковник Владимир Корњејенков, председник општине Беране Драгослав Шћекић и други гости.

Речи поздрава у име домаћина упутили су председник и заменик председника Удружења Васојевића из Савиног Села Вук Дедовић и Небојша Перовић, истакнувши да је питома војвођанска равница и овога пута, прослављајући светог Архангела Михаила, отворила своје срце и душувским искреним пријатељима и добротворима.

Скуп је поздравио председник Удружења Васојевића генерал у пензији др Лука Кастратовић пожелевши

вредним домаћинима у Савином Селу да и у наредном периоду приређују сличне братске свечаности, похваливши њихов рад и прегалаштво да окупљају своју браћу из свих крајева. Истичући да скуп у Савином Селу представља израз заједничких жеља свих припадника великог Васовог племена спремних да његују традицију своје постојбине, да се међусобно испомажу и да удружени покажу своје поштовање према прецима. Истакао је да Удружења Васојевића није страначко него ванстраначко и надстраначко.

Поред добре организације и традиционалног гостопримства домаћина, приређен је и богат културно-забавни програм у којем су учествовали познати песници, гуслари и естрадни уметници који су давали посебан тон догађају. Слави Васојевића присуствовало је и више пензионисаних официра и подофицира.

Из УНС

ОБЕЛЕЖЕНА НОВИНАРСКА СЛАВА

Удружење новинара Србије (УНС) обележило је 21. новембра своју крсну славу, Светог архангела Михаила - Аранђеловдан.

Славски обред служио је протојереј Миле Милијанчевић из Вазнесењске цркве.

Он је истакао да је архангел Михаило био командант анђeosке војске и сила добра, а да је новинарска професија посвећена борби за добро.

Домаћин славе ове године био је члан Извршног одбора УНС-а Валентин Мик који је новинарима честитао славу и пожељео здравље и успех у послу. Слави је присуствовао и представник редакције „Војног ветерана“.

Генерални секретар УНС-а Нино Брајовић истакао је да се новинари боре против зла и неправде, а да су наши преци то имали у виду када су одлучили да славе Архангела Михаила, весника и борца против демона, односно пакости.

Новинари Србије славили су Аранђеловдан као своју славу до Другог светског рата, а УНС је ову традицију обновио 2001. године.

Пилот и конструктор: Иван Сарић

Прича о суботичком Икару, Ивану Сарићу ЧУДО ОД ДРВЕНЕ ГРАЂЕ

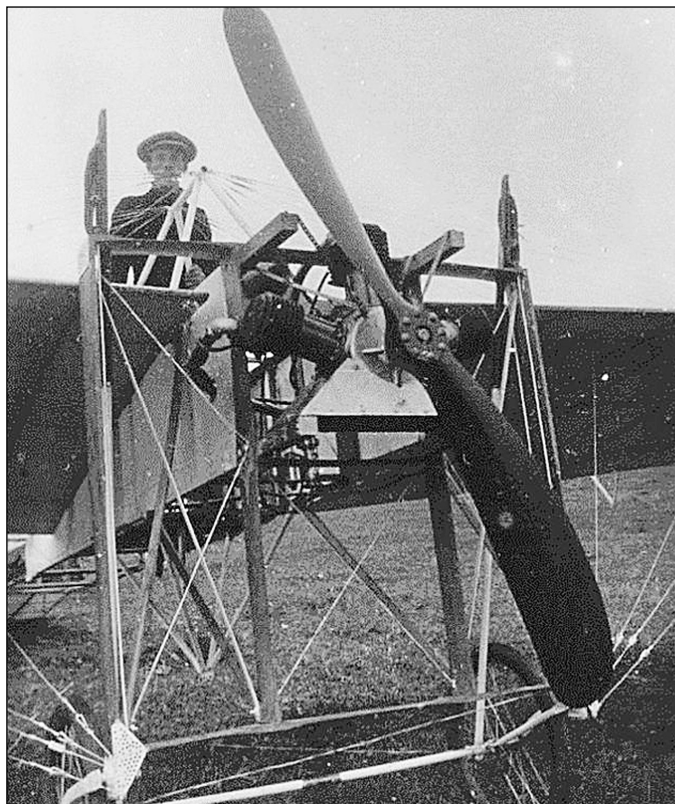
О првим летовима Суботичанина Ивана Сарића, који је 16. октобра пре 106 година извео први успешан јавни лет авионом. Иако су пре њега, над Србијом и Београдом, воздухопловну вештину приказивали пред публиком Рудолф Симон и Јан Чермак, Сарић је био први наш конструктор авиона, који је на својој летелици полетео пред својим суграђанима у Суботици.

На основу обимне документације која се налази у Музеју воздухопловства у Београду, као и исказа самог Сарића, које је у разним приликама давао новинарима и историчарима, данас, стотину и више година након тих првих летова, могуће је реконструисати овај историјски догађај. Познато је, наиме, да се пре авиације Иван Сарић (1876-1966, треће дете у породици Паје и Ане Сарић) опробао и био веома успешан најпре као бициклиста, а потом и као фудбалер и возач аутомобила. Јуна 1909. године, тада већ као тридесетчетворогодишњак, учествовао је на аутомобилистичкој трци „Друмовима Француске“. Тада је у Паризу, на једном летелишту, први пут видео авион у лету. Према неким подацима, тада је упознао и славног Блерија, човека који је у свом једнокрилцу први прелетео канал Ламанш. Било је то свега шест година од првих летова браће Рајт, доба кад је тадашњи развијени свет обузела права воздухопловна грозница, и кад се епицентар истраживања из САД преселио у Европу, пре свега у Француску.

Задивљен невероватним призором, о чему је до јуче само слушао и читао, Сарић је донео непоколебљиву одлуку да се и сам окуша у овом „спорту“. И поред строге забране снимања авиона, није могао да одоли искушењу и, користећи тренутак непажње чувара, фотографисао је авион Луја Блерија – „блерио XI“. Исте вечери, по доласку у хотел, пун утисака, почео је да скицира детаље које је запазио са слике авиона. Кад се вратио у Суботицу, наставио је с разрадом и почео да предузима прве практичне кораке. Најважније, истовремено и најтеже, било је доћи до авиомотора. Његов пријатељ Делфос, с којим је учествовао на аутомобилским тркама у Француској, израђивао је у Келну авиомоторе по лиценци тада чувеног произвођача Анзанија. Још у Паризу обећао је Сарићу да ће му, уколико овај успе да направи летелицу, уступити један мотор.

Прво је направио једнокрилац

Све остало, на основу оскудне литературе, личног запажања и фотографије коју је начинио у Паризу, одлучио је да уради

Први авиони прављени су углавном од дрвених делова

сам. У породичној кући, у садашњој Улици Отона Жупанчића број 24 у Суботици, скривен од очију јавности, с тајном коју је поверио само својој супрузи, почео је припреме. Купио је дрвену грађу, даске и летве од чамовине изрезао је на потребну величину. Већину металних делова од lima такође је израдио сам. Једино је затежаче наручио из иностранства. Након што је прибавио све неопходне делове, јуна 1909. године почео је да саставља авион који је назвао „Сарић бр. 1“. Био је то једнокрилац, распона 8,5 метара. Поред недовољно чврсте ремењаче, главну чврсти-

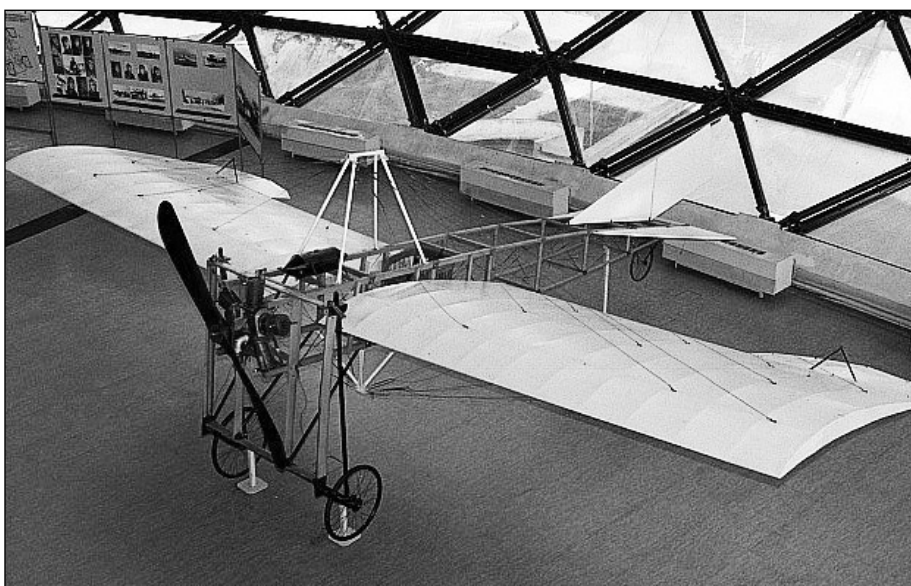
ну крилу давале су челичне жице скупљене у две пирамиде, постављене изнад и испод трупа. Како му се Блериов систем управљања помоћу кривљења крајева крила није допадао, Сарић је покушао да нађе друго решење – на крајевима крила поставио је елероне, које је за крила причврстио шаркама. Труп, дужине 7,5 метара, чинила је дрвена решетка учвршћена оковима и жицама. Стајни трап, по узору на авион „блерио XI“, завршавао се точковима које је скинуо са свог теретног бицикла.

У пилотској кабини, у којој је уградио ручицу за гас, као пилотско седиште послужила је плетена баштенска столица. Октобра те године била је завршена елиса а почетком децембра стигао је

обећани „анзани“ мотор од 25 КС. Одмах га је уградио и пробао. Почетком 1910. године авион је завршен. У мају је, на коњичком тркалишту, почео да гради барак у коју је намеравао да смести летелицу. Кредит је добио од једне дрваре, а уз помоћ чувара тркалишта направио је хангар у облику слова Т. Средином јуна, на наговор пријатеља, Сарић је одлучио да авион прикаже јавности. Пренео га је у хол тадашњег хотела „Пешта“, касније Суботичко позориште, где је остао изложен неколико дана. Велики број Суботичана похрлило је ка хотелу да види и то чудо које може да

Градитељско достигнуће представио је Суботичанима 1910. године

Експонат у Музеју ваздухопловства у Београду

лети по ваздуху. Већина их је у неверици одмањивала главом: „То не може да лети.“

Коначно, једног јунског јутра 1910. године – не може се са сигурношћу утврдити тачан датум – почео је да испробава авион. Најпре је направио неколико рулања преко дугачке ледине, и тек онда се одлучио на полетање. Први покушај неславно је завршио јер његове помоћнице, које су држале реп авиона задржавајући га док мотор не достигне довољну снагу за полетање – нису имале доњи веш. „При полетању, мотор авиона испустио је велику ваздушну струју, која је подигла сукње мојим помоћницама. Оне су у трену, да би придржале сукње, пустиле авион и ја и летелица смо се насадили на нос“, записао је касније Сарић.

Незгода за незгодом у ваздуху

Већ следећи покушај био је успешан. Кад је авион постигао потребну брзину, Сарић је повукао палицу ка себи и летелица се одлепила од земље! Прелетео је неколико метара и безбедно слетео. Мада ни сам, у том тренутку, највероватније није био свестан шта је то значило – био је то историјски лет. Следећих дана свакодневно је одлазио на тркалиште, истовремено

учио пилотажу и пробао авион. Летео је праволинијски, на висини од око 20 и дужини од око 1000 метара, од једног до другог краја тркалишта. Кад би дошао до краја ледине, окретао би авион и враћао се, слетајући крај хангара. Резултати нису остали – из дана у дан био је све спретнији и сигурнији пилот. Тек кад је постао потпуно сигуран у себе, одлучио је да направи први заокрет. Међутим, у одлучујућем тренутку погрешна команда одвела га је на нежељену страну. Авион се занео, закачио крошње дрвећа на ивици ледине и пао. Срећом, захваљујући малој брзини и висини, летелица није оштећена, а пилот је остао неповређен. Истог дана поправио је мања оштећења на авиону и наставио с пробним летовима. Одлазио је на летелиште рано ујутру и летео с једног на други крај пољане. Крајем јула доживео је још једну незгоду. У лету му је због недостатка бензина стао мотор и пао је у велику бару, што је донекле ублажило пад. Поново је, уз пуно среће, остао неповређен. Било је то озбиљно упозорење. Схватио је да је постојећи мотор сувише слаб за његов авион. За набавку снажнијег мотора било је потребно много новца, који није могао да издвоји из својих скромних примања.

Поново се обратио свом старом пријатељу Делфосу, а овај је обећао да ће му платити јачи мотор. Али, није стизао. У једном тренутку Сарић је одлучио да сам сагради нови. Направио је нацрте и био спреман да се упусти у нову пустиловину. Ипак, у јесен 1910. године добио је нови, јачи мотор. Био је то последњи предуслов да Сарић, коначно, суграђанима покаже своје градитељско достигнуће и пилотску вештину. С члановима спортског клуба договорио се да приреди јавни лет! Почетком октобра, на улицама Суботице, на преко 1000 плаката, најављен је први аеромитинг на Балкану! У недељу, 16. октобра, на коњском тркалишту, Сарић Иван, суботички авијатичар, извршиће више летова на свом моноплану. Око 7000 људи тога дана, око 15 часова, окупило се на тркалишту. Пуне трибине, железнички насип, кровови оближње фабрике... У таквој атмосфери, набијеној очекивањима, с помешаним осећањима среће, страха, наде, чекало се полетање авиона. И мада је дувао јак ветар, иначе највећа опасност за лет крхког авиона, Сарић није желео да одложи наступ и разочара присутне. Полетео је уз бурно клицање. Подигао се на висину од тридесетак метара и облетео круг око тркалишта, око три километра. Публика је остала нема. Кад се лет завршавао и авион почео да слеће, опет га је задесила невоља. Пукао је цилиндар и дим из мотора замаглио му је лице. И опет, као и претходна два пута, имао је срећу. Безбедно је слетео, а одушевљена маса понела га је до трибина где му је председник општине у знак признања преко рамена обавио црвену ленту. О том догађају суботички месечник „Невен“ писао је:

Студија о двокрилцу

„Свакоме је познато да се и један синак буњевачке нане већ одавно бави идејом летења. Начинио је својеручно летећи строј, те већ више месеци прави покушаје. Сада му је већ пошло за руком узлетети, па се већ више километара возио у ваздуху у један мах. Дне 16. 10. хоће да се јавно прикаже суботичком грађанству.“ Понесен постигнутим успехом, свестан да може боље, јаче и брже, свој конструкторски дух усмерио је ка новом авиону, коме је дао име „Сарић бр. 2“. Током 1911. године на том авиону обавио је неколико пробних

летова. Међутим, прилике уочи Првог светског рата прекинуле су рад на новом авиону и мотору.

Почетком 1914. године Сарић је направио макету – студију двокрилаца №3 која се данас чува у Музеју, а развио је и четрнаестоцилиндрични ротативни мотор типа „двострука звезда“ снаге 59 kW (80 КС) који је требао да буде погонска група за поменути двокрилац. Такође је конструисао и десетоцилиндрични ротативни мотор снаге 74 kW (100 КС), али ни један од ових пројеката није реализовао.

За време Првог светског рата Сарић је послат у аустријску фабрику авиона у Винер Нојштадту, где је конструисао модел хеликоптера који је 1915. године успешно испитан у Будимпешти.

Ипак, по завршетку рата, повукао се из јуначке епохе ваздухопловства. Када је 1919. године краљ Александар Карађорђевић на северу Бачке купио земљу од Дунђерског, посетио је Суботицу где се у Градској кући срео са Иваном Сарићем. На краљево питање којој нацији припада, Сарић је одсечно одговорио: – Ја сам Буњевац „српске вере“!

После Првог светског рата, поред чиновничке службе, бавио се и фотографијом, а био је и један од пионира фудбалског спорта у Суботици и то као играч пре, а после као фудбалски радник после Првог светског рата. Љубав према бициклизму, аутомобилизму и авијацији се подражувала, а последњи пут се у плаве висине, Иван Сарић отиснуо у септембру 1935. године на једном аеромитингу.

Авион и од делова клавира

Сарићев први авион, годинама је чуван на тавану породичне куће, а 1957. године пренет је у Музеј ваздухопловства. Музејски стручњаци у шали воле да кажу да је Сарић авион саставио од свега што је нашао у дворишту – ту су се нашли точкови бицикла, делови клавира, стара баштенска столица, каца за млеко, која је служила као резервоар за гориво. Како је зуб времена учинио своје, дрвени делови су били прилично дотрајали, те је група младих конструктора на основу оригиналних металних делова начинила верну реплику, а поред авиона Иван Сарић је музеју поклонио и прве дрвене елисе, макету хеликоптера, слике и преписку са чувеним европским конструкторима авиона. Преминуо је у дубокој старости 23. августа 1966. године. Са супругом Иреном имали су кћер Пирошку и сви су сахрањени на Бајском гробљу у Суботици.

Од 1985. године, у Суботици је постављен споменик Ивану Сарићу, рад чувеног вајара Ота Лога, који је реконструисан на 100-ту годишњицу Сарићевог подвига, 2010. године, према нацртима Маје Ракочевић Цвијанов.

Симболика читаве композиције, на којој се налази Иван Сарић наслоњен на бицикл, држећи елису авионског мотора је јасна. Суботица и Србија су и на тај начин спасли од заборавља лик и дело овог човека, једног од пионира авијације на нашим просторима....

Милан Ракић

(на основу текстова и фотографија
Јова Симишића, Ј. Лемајић,
Мирка Грлице, Музеја ЈРВ)

Уређује: мр
сц. др Часлав
Антић

Болести органа за дисање

УПАЛА ПЛУЋА

Обратите пажњу на опште здравствено стање и имунитет практиковањем здравих животних навика, као што су редовна физичка активност, здрава исхрана, добар одмор и сан, ограничен унос алкохола, редовне здравствене контроле.

Упала плућа може
проузроковати многе
проблеме у организму

Пнеумонија је упални процес локализован у једном или оба плућна крила, а на ту болест најосетљивији су хронични болесници, мала деца и особе са ослабљеним имунитетом.

Најчешћи узрок упале плућа јесте бактерија *streptococcus pneumoniae* (пнеумокок). Вируси су такође чести узročници пнеумоније (*adenovirus*, *influenza*, *respiratorni sincijalni virus*, код деце вирус морбиле и варицеле).

Учестале су и атипичне пнеумоније чији су узročници атипичне бактерије, могућа је и инфекција гљивицама, које се јављају код особа са смањеним имунитетом (ХИВ/СИДА, терапија цитостатицима и имunosупресорима). На вирусну пнеумонију лако се може надовезати бактеријска пнеумонија. Инфекција настаје путем аерокапљица, удисањем узročника који је доспео у средину од оболеле особе кашљањем, кијањем, говором лице у лице.

Симптоми су: опште лоше стање, повишена телесна температура, кашаљ (сув или искашљавање жуто-зеленог некад и крвавог секрета), бол у грудима, недостатак ваздуха, нарочито приликом напора, убрзано, тешко дисање. Може се јавити и бол у глави и стомаку, пролив, умор, изражено знојење, смањен апетит. Уобичајено је да су симптоми код бактеријских пнеумонија много тежи, са високом температуром и знатно нарушеним здравственим стањем, у поређењу са вирусном пнеумонијом које најчешће почињу као грип (температура, сув кашаљ, бол у глави и мишићима, зачепљен нос и секреције из носа), са погоршањем симптома у наредних 24 - 36 сати.

Атипичне пнеумоније имају лакшу клиничку слику и представљају 30-40 одсто

свих пнеумонија. Шире се када оболела особа кашље или кија, па се тако у ваздуху ослобађају многобројне ситне капљице које представљају извор инфекције за околину. Инфекција се пренеси блиским контактом, а најосетљивији су мала деца, хронични болесници и особе са ослабљеним имунитетом. Пнеумонија, проузрокована легионелом може да настане због присуства ових бактерија у водоводном систему, а прија им и топлота и влажна средина у клима-уређајима. Извор инфекције је контаминирани ваздух из тих система, укључујући и болничке установе.

Третман лечења, односно терапије зависи од типа узročника и тежине клиничке слике. Потребни су одмор, конзумирање течности, и јача исхрана. Антибиотска терапија је обавезна код бактеријских пнеумонија. Код гљивичних – антифунгални лекови, а код вирусних препоручују се већ споменуте опште мере

Такође је потребна је и симптоматска ретapiја (лекови против повишене температуре), против болова, за лакше искашљавање и за сузбијање сувог кашља. У неким случајевима неопходна је хоспитализација.

Превентива: често прање руку, обавезно након дувања носа, после тоалета, пре припреме obroка, пре jела.

Обратите пажњу на опште здравствено стање и имунитет практиковањем здравих животних навика, као што су редовна физичка активност, здрава исхрана, добар одмор и сан, ограничен унос алкохола, редовне здравствене контроле. Оставите цигарете јер пушење смањује имунитет респираторног система. Вакцинишите се против грипа који је чест узрок пнеумоније.

Црногорски пензионери у Албанији

ПОСЕТА СКАДРУ НА БОЈАНИ

У организацији Градског одбора УВПС Подгорица, педесет војних пензионера отишло се на једнодневни излет ка Албанији. На тај начин су накратко упознали земљу биједе и раскоши, мора, обала и високих планина, бицикала и мерцедеса, без семафора...

Излет је детаљно планиран: обилазак и разгледање Скадра, Крује, луке Шенђини (Свети Ђорђе), заједнички ручак и одлазак на тврђаву Розафа.

Скадар, град са сто хиљада становника на ушћу Дрима и Бојане, где су Срби у 7 вијеку основали државу Дукљу. О том граду је детаљно говорио лиценцирани водич, нарочито о тврђави Розафа, која се спомиње у народној пјесми Зидане Скадра на Бојани.

Разгледање Скадра, посјета пијаци, купо-

вина сувенира, кафа, заједнички снимак за памћење и покрет ка средњевјековном граду Круји у подножју високих планина. Кратко упознавање, са историјатом града и посјета пијаци на којој има све: од дрвених чинија и кашика, преслица, капа са петокракама, бројних старина, до јефтиног коњака „Скендербег“ и магнетних ознака града.

Лука Шенђин (Свети Ђорђе) позната је по потонућу бродова са нашим ратницима у Првом свјетском рату. Сада је војна база, одакле крећу конвоји према Косову.

На крају одлазак на тврђаву Розафа, где је врсно познавалац војне историје, Павле Бандовић излетницима детаљно говорио о тврђави, и крвавом боју Црногорске војске са Турцима на Тарабошу, Бардањулу и у ослобођењу Скадра. Узалуд 10.000 жртава, велике силе чине историјску неправду Црној Гори и дају Скадар Албанији, али и Тарабош иако је на десној обали Бојане.

На помолу сутон и полазак за Подгорицу уз пјесму која је испунила срца пензионера. Сви задовољни. Ово је био дан без брига и кућних обавеза, испуњен lijепим утисцима.

Радивоје Здравковић

Неговање традиција НОР-а

ОДАТА ПОШТА ОСЛОБОДИОЦИМА

У оквиру Плана рада МО Батајница, у сарадњу са МО СУБНОР, 23. октобра одата је пошта ослободиоцима тог насеља у Другом свјетском рату. Свечаност је организована у центру Батајнице код Споменика палим борцима, на којој је говорио председник бораца Слободан Нештинац.

Делегација Месног одбора УВП Батајница коју су сачињавали Радомир Тошић, Рефик Спахић и Момир Котлаја положили су венац на Споменик ослободиоцима Батајнице. Венац су положили представници МО СУБНОР Батајнице, припадници аеродрома Батајница, МЗ Батајница, представници Младеновца, Јакова, Рипња, Петроварадина, а цвеће су положили Момир Радочић, отац војника Владимира, погинулог на Кошарама 1999. године и Александра Павловић, мајка погинулог војника у Вуковару 1991. године.

Рецитал су припремили ученици О.Ш. Б. П. Пинки, Батајница.

После завршене свечаности организован је ручак у ресторану БСК, где су говорили председник ГО СУБНОР Београд Боро Ерцеговац и представници делегација које су положили венце.

И овога пута из равног Срема, из слободарске Батајнице, послата је порука као прави пример сарадње МО СУБНОРА и УВП, а и других организација са терена у неговању традиција НОР-а.

Р. Спахић

Из УВП Батајница

ДРУЖЕЊЕ УЗ ПРШУТУ

У оквиру Плана рада за 2017. годину МО УВП Батајница 17. октобра одржао је састанак на коме су разматрани предлози и донете одлуке о стимулативним мерама за рад и залагање у току ове године.

После завршеног радног дела председник те МО Драгош Бадњар и његова супруга Божана приредили су коктел, на коме је била домаћа ракија из Шумадије, кајмак, сир и пршута са Дурмитора и домаћи колачи по рецепту домаћица из Македоније, а у част новорођеног праука Алексеја.

Састанак је одржан у просторијама Месног одбора УВПС Батајница.

Било је лепо и занимљиво бити у овом малом али веселом друштву, из којег је зрачила позитивна енергија.

Р. Спахић

SLUŠNI APARATI NA LEKARSKI RECEPT

POSEBNE POGODNOSTI ZA
VOJNE PENZIONERE !

- VRHUNSKA AMERIČKA TEHNOLOGIJA
- NEVIDLJIVI SLUŠNI APARATI
- PRODAJA NA RATE

BEOGRAD, Sazonova 18a

011/2435-924

NOVI SAD, Vase Pelagića 4

021/425-370

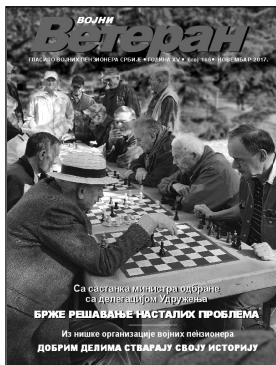
WWW.SLUSNIAPARATIZONEX.RS

Интерно гласило
војних ветерана

ИЗДАВАЧ
Удружење војних пензионера Србије Београд,
Браће Југовића 19

ЗА ИЗДАВАЧА
Љубомир Драгањац

НАСЛОВНА
СТРАНА:

Звонимир
Пешић

Година XV. Број 166. Новембар, 2017.

ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ УРЕДНИК
Звонимир Пешић

ЛИКОВНО-ГРАФИЧКИ УРЕДНИК
Милан Чуљић

СТАЛНИ САРАДНИЦИ
Др Часлав Антић мр Александар
Симоновски, мр Милан Шумоња,
Будимир М. Попадић, Душан Старчевић,
Влада Ристић

ДОПИСНИЦИ

Предраг Добић (Сремска Митровица),
Радивоје Здравковић, (Подгорица),
Будимир М. Попадић (Нови Сад),
мр Александар Симоновски (Крушевац),
Стеван Стојановић (Шабач),
Драган Дабетић (Зајечар)

ФОТОГРАФИЈЕ У БРОЈУ
Будимир М. Попадић М. Чуљић,
дописници и сарадници

УНОС ТЕКСТОВА
Редакција

Лист излази месечно.
Тираж 3.000 примерака
Телефон-факс: 011/322-8076

ШТАМПА
Пан-пласт, Београд

Адреса, Београд, Браће Југовића 19

Ел. пошта: uvps.veteran@gmail.com
Сајт Удружења <http://www.uvps.rs/>

ЦИП –
Каталогизација у
публикацији Наро
дна библиотека
Србије Војни
ветеран ИССН
1452-3809

Адвокатске услуге за КВП

БЕСПЛАТНИ САВЕТИ И ПО- ВОЉНИЈЕ ОСТАЛЕ УСЛУГЕ

На основу уговора о пословној сарадњи
закљученог са УВПС, адвокати:

***Ивана Ц. ЈОВАНОВИЋ**, из Београда,
ул. Балканска бр. 18, локал 93 (ТЦ „Ивани-
јум“), тел. 011/2644384 и 064/1735395; Кли-
јенте прима: уторком: од 17.00-19.00 часо-
ва;

***Љиљана ЈАКОВЉЕВИЋ**, из Београ-
да, ул. Чубурска бр.2, Занатски центар
„Пејтон“, тел. 011/2446977 и 064/1427122;
Клијенте прима понедељком, средом и че-
твртом: зими од 17.00 - 19.00 а лети од
18.00 -19.30;

***Гордана БУЧЕВАЦ СТЕФАНОВИЋ**,
из Шапца, ул. Патријарха Павла бр. 10,
тел. 015/314307 и 064/2328165; Клијенте
прима: четвртом од 18.00 - 19.00 часова

***ВЕСОВИЋ Н. МИРЈАНА** у Београду,
Ул.Шуматовачка бр. 149, суботом од 11-
15 часова и у Крагујевцу – Ул.Светозара
Марковића бр. 19, средом од 15-18
часова. За потребе војних пензионера ови
адвокати обављаће следеће правне посло-
ве: давање бесплатне правне савете и пружа-
ће све остале адвокатске услуге уз на-
кнаду по важећој адвокатској тарифи ума-
њеној за 20 одсто (адвокати Љиљана Јако-
вљевић и Гордана Бучевац Стефановић),
односно 30 одсто (адвокат Ивана Јовано-
вић). Редослед адвоката дат је по редосле-
ду склапања уговора.

* **ЉИЉАНА ЈАКОВЧЕВИЋ**, улица Ми-
лића Ракића бр. 4 и **СЛАВИЦА ЈАЊИЋ**,
Качићева 53/а, Београд, сваког понедељка
и среде од 17 до 18 часова и по заказива-
њу у Улици Чубурска бр. 8 (до градића Пеј-
тона), као и на телефоне 011/2892-595,
064/8586-510 и 069/1624-244.

УСЛУГЕ ВЕЗАНЕ ЗА САХРАНУ ПРЕКО УДРУЖЕЊА

Уколико користите услуге у вези сахра-
не преко Удружења војних пензионера Ср-
бије требало би да знате да услуге могу ко-
ристити чланови УВПС, чланови њихових
породица, као и сви остали војни осигура-
ници.

Преко Удружења могу се добити комп-
летне услуге везане за сахрану:

- организација и заказивање термина
за сахрану или кремацију,
- упис у матичну књигу умрлих,
- спроводница за пренос покојника,
- штампање посмртних плаката,
- продаја погребне опреме,
- превоз покојника,
- организација војних почаста,
- помоћ око сређивања докумената
пре и после сахране ради регулисања
права чланова породице после смрти
војног осигураника,
- бесплатан долазак у стан породице
преминулог ради договора.

Све додатне информације могу се до-
бити у месним и општинским организаци-
јама УВПС, или директно на тел. 011/8333-
142 и 011/6161-769; 064/1660-423 и
011/3181-812.

ПЕНЗИОНЕРСКО ЋОШЕ

Ако немате чврсту личност не
очајавајте.

Приклоните се неком ко може да
води и свој и ваш живот.

Не иди у заборав, тамо не
познајеш никога и
Немаш пријатеља.

Богатство је имати себе, здравље,
живот, породицу,
Посао и још неке, пратеће
ситнице.

Не иди преко мере, ако је имаш.
Ако немаш, набави је.

Знате ли некога ко зна да заћути
на време?
Ако знате, научите нешто од њега.

Када осетите да ваш живот, мимо
ваше воље, одлази у завист,
пропасть..
Одлазите, не увлачите у невоље
оне које волите.

Када окривите друге да је ваш
живот очајан због њих,
То значи да их оптужујете да би
себи олакшали или њему отежали.
Драган М. Живаљевић

ВЕОМА ПОВОЉНЕ СТОМАТОЛОШКЕ УСЛУГЕ ЗА ВОЈНЕ ПЕНЗИОНЕРЕ

У склопу сарадње са УВПС, Стома-
толошка ординација „Президент М“,
Звездара, Михаила Булгакова (бивша
Душана Петровића Шанета) 46, са ти-
мом искусних стручњака, војним пен-
зионерима нуди бројне погодности:

Део услуга бесплатно – стоматоло-
шки преглед, консултација и стручно
мишљење,

Остале стоматолошке услуге (проте-
зе, пломбе, надogradње и друго), уз
значајне финансијске погодности –
плаћање на рате или са попустом, у за-
висности од врсте услуге.

Доказани тим стручњака нуди **све
стоматолошке услуге брзо, квали-
тетно и повољно.**

Телефони за контакт и информаци-
је: **011/342-7481, 063/214-800,
064/135-1487.**